

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.

József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k 40 f.

HIRDETESEK:

4-szavasos petit sor egyszer 20 fill.
Minden következőnél 16 fillér

Nyitási díj 40 fillér

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Péntek, május 3.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Hatalmi kérdések.
A cselédtörvény.
Az elutasított íóvasut.
Fábry Sándor hivatalbalépése.
Az aradi tárlat.
A mortarai csata utolsó tanuja.
Beszélgetések.
Öngyilkos aradi asszony.
Éva az ablakban.
A vörös nap.
Sulkowski hercegnő válópöre.
Sztrájkvilág Aradon.
Pör Perczel Dezső ellen.
Vasutasok előléptetése.
A színház beszámolója.
Tárca: Mese a különvonatról. Írta: Hankonyi E.

Hatalmi kérdések.

Arad, május 2.

Az aradi munkaadók és munkások harca néhány nap múlva új fordulathoz jut. Ez a fordulat az események szükség-szerű következményeként föltétlenül be-állott volna, de váratlan epizódok siettet-tek azt.

Ez a legújabb fordulat az aradi aszta-los és lakatosmestereket és alkalmazot-taikat érinti. Mind a két ipari szakmában szerződéses, egyöntetű megállapodás kö-tötte a munkaadókat a munkásokhoz. Ezt a szerződést a munkások megszegették. Megtörtént, hogy egyes asztalos- és laka-tosműhelybe mázoló-segédek jöttek, hogy a mesterek által vállalt munkákat az il-

lető műhelyekben elvégezzék. Az asztalos-és lakatos-műhelyek munkásai erre ott-hagyták a munkát, azzal okolva meg ezt a lépést, hogy a mázoló-segédek aláírták az építőiparosok munkaközvetítője által követelt nyilatkozatot, s az ilyen embe-rekkel ők nem dolgoznak együtt.

Az aradi építőiparosok szövetségét ez a szerződésbontás új elhatározásra bírta. Az érdekelt iparosok kimondták, hogy az asztalos- és lakatos-munkások részére is fölállítják a munkaközvetítőt. Szombaton minden mester elbocsátja az alkalmazot-tait, azzal a kijelentéssel, hogy ismét visszaveszi őket, ha az iparosok munka-közvetítőjénél jelentkeznek, s aláírják az elébük tartott nyilatkozatot. A nyilatko-zatban az összes eddigi munkabérek, mun-kaidó s egyéb feltételek vannak, amelyek eddig is érvényben voltak, csupán azok a pontok és feltételek maradnak el, amelyek eddig a munkások hatalmi álláspontjainak érvényesítésére szolgáltak, így legelső sorban a bizalmi férfi-rendszer. A ki ezt a nyilatkozatot nem írja alá, azt nem veszik munkába.

Amint előrelátható, kemény, s talán hosszú ideig tartó küzdelem veszi ezzel kezdetét. Ennek azonban be kellett kö-vetkezni. Ha a mázoló segédekkel történt epizód nem vetette volna felszínre, bekö-vetkezett volna a szerződések lejártakor. Az aradi munkaadóknak azonban végre meg kellett tenni a döntő lépéseket, hogy

a műhelyekben a munkaadó kapja meg a rendelkezési jogot. A munkások oly önké-nyeskedésre használták föl az eddigi fel-tételeket, hogy az az iparosok legközvet-lenebb érdekeit veszélyeztette. Ha a mos-tani elhatározás bizonyos kockázatokkal jár is, annyi kétségtelen, hogy a munka-adók helyzete rosszabb nem lehet, mint eddig. Az ut, amelyet a munkások meg-kezdtek, a munkaadót gyámság alá he-lyezte. Ez megfordított rendje a termé-szetnek, amelynek következményei okvet-lenül megboszulják magukat. Fel kellett tehát venni nyíltan a harcot, amely nem akar semmit se elvonni abból, a mi a munkásra nézve valódi értékkel bír: a munkabérből, a pihenő időből, de vissza akarja szerezni és biztosítani azokat a jo-gokat, amelyek a munkaadót illetik.

Az aradi munkaadóknak komoly össze-tartására, következetességére van szükség ebben a harcban. Egyéni érdekek és ver-sengés szoruljanak háttérbe ezekben a ko-moly napokban s ne bontsák meg a szo-lidaritás vaskapását a kellemetlen követ-kezmények, amelyek egyesekre talán vá-rakoznak. Erőpróbája ez az iparosok fia-tal szervezetének s ha ez az erőpróba ki-csinyes okok, a kitartás hiánya miatt ku-darcot vallana, a munkaadókra nyílt erő-vel zudulna a munkás-szervezetek hatalmi követelésének lavinája s azok teljesítése nemcsak egyes iparosok helyzetét tenné lehetetlenné, hanem magát a helyi ipart

Mese a különvonatról.

Írta: Hankonyi Emma.

A kegyelmes ur, a méltóságos ur, meg a nagyságos ur elmentek vadászni a kegyelmes ur erdeibe, ahol sok a vad, tömérdek a sokác és igen mély sarak vannak. — őszutóban. Ez azért az uraságoknak nem csinált galibát. Hin-tón jártak, pástétomon éltek és mikorra a zöld-hajtókás vadászlegények lelőttek egy szekerde-rék nyulfiat, az uraságok meg megelégteltek a mulatozást, előállott a különvonat, hogy már ők mennek haza.

A gözbika ott pöfögött a gyújtóskatulya forma vasutállomás előtt, körülötte pedig ott vesztegelt a vasutas nép, várván az elindulás idejét, mikor egyszerre, hivatlan váratlan, akár a föld alól jött volna elő, ott terem egy pa-raszt menyecske. Ünneplőbe, a fején arany kap-tárfőkötő, 10-15 darab körmőci arany a nya-kán, csupa fehér himzéses patyolat vászon meg selyem az egész fiatal sudár teremtés. Kezében egy szőttes tarisznyát cipel és kéredezkedik föl a vonatra erősen.

— Nem lehet az, — mondja neki a tekin-télyes, potrohos kalauz. — Itt nincs biléta, itt nincs megállás a prekájón. Itten csak az uta-zik, aki hivatalos ide.

— Én hivatalos vagyok, erősködik az asz-szony. Nekem éppen az uraságokkal kell men-nem — s hozzá mosolyog hamisan.

A kalauz gondolkozik egyet, reszelvén ke-zével a borotás tokáját.

— Azután kibivására jönnél velünk? — kérdezi tovább bizalmaskodva.

De a menyecske csak mosolyog uira.

— Jaj, nem illik olyan kíváncsinak lenni. A kalauz nem is kíváncsiskodik. Mivel itt az indulás, még föl is segíti a fehércselédet és rejtőzötteti el az öltözőfülkébe. Hadd legyen ké-nyelembe.

A menyecske letelepszik a piros bársony puffra, a mosdó-asztal mellé, lábához rakja a tele tarisznyát és belebámul a tükörbe, ahon-nan nickelkupakos flaskák közül, saját kép-mása nevet rá. A vonat édesen ringat, szinte altatóra. Oda át meg a teremkocsiban kergeti a három uraság a pagátot. Néha hallani, mint ütögetik az asztalt, máskor csörömpöl üveg, pohár. Azután jó egy kicsi szünet. A fülsze-ke ajtaja hirtelen kitarul. Egy hórihorgas urrendü ember áll ottan. A nagyságos ur rábámul a menyecske-re. Az csak mosolyog, ingatva a fe-jét, a kidolgozott barna mutatóujját pedig a vérpiros szájába illeszti.

— Mit akarsz te itt? — kérdezi halkal a nagyságos ur, aki legifjabb a három uraság közül.

— Nem illik kíváncsinak lenni, — suttogja vissza a menyecske s hogy a nagyságos ur kö-zeledik, odasáncolja magát a fényes kupakos palackok közé; lába előtt a rengeteg nagy ta-risznya, mint egy bástya.

A nagyságos ur odébb megy, tűnődve, hogy ki vendége ez vajjon? De hát nem illik kíván-csinak lenni.

Jön csekély vártatva a méltóságos ur. A bajuszát kellett-e volna a tükör előtt pödörni, vagy valami homályos sejtelem hozza ide, nem tudni.

A menyecske rá is mosolyog, elsáncolja magát még inkább a törékeny üvegek közé és

ő is csak azt kapja válaszul, amit az imént a nagyságos ur:

„Nem illik kíváncsinak lenni.“

— Lám, — véli a méltóságos ur bajuszát megsodorva, — hát mégis a kegyelmes ur a vendéglátó. Lám, lám, ki hitte volna róla.

Végezetül előkerül a kegyelmes ur is, aki vén, a legvénebb bármuk között, kopaszos is jócskán, a foga sincs meg az igazi, csupán a hamisak.

Ő előle is a tükör felé menekül a hivat-lan vendég és egyre azt hangoztatja:

„Nem illik kíváncsinak lenni.“

A kegyelmes vendéglátó gazda megy to-vább. Keveset boszus, keveset izgatott és a ta-rokk sem megy ezentul rendjében már.

— Meghültem a vadászaton — mondja a nagyságos ur.

— Fejfájós vagyok, — mondja a méltósá-gos ur.

— Nekem valóságos migrénem van, — véli a kegyelmes ur.

Jó szerencse, hogy immár elérik a várost.

Hogy a vonat haladása lassul, talpra pat-tan a sokác menyecske. Feldöntögeti sorra a flaskákat, elcsen egy fehér csont fésűt, azzal szaporán, mint egy gida leszökik a vonatról és tarisznyástul utnak indul a kaszárnyák felé, a város végén.

A három uraság, amint a folyosóról látja sárga cipellőben lépkedni a töltés mellett, lop-vást egymásra néz. Azután csak bámulnak utána bambán, némán, szinte nyitva felejtődik a szájuk.

A kalauz is áll szótlanul és elgondolkozva dörzsöli a borotás állát.

is lesülyesztené, megfogyasztaná. Az érdekelt iparosok bizonyára átérzik ennek a jelentőségét, különben nem nyultak volna a tagadhatatlanul súlyos fegyverhez. A munkaadóknak ebben a küzdelemben nincs szükségük buzdító szavakra, kicsi és nagy falragaszok ösztönzésére, jelszavakra. Elhatározásuknak és az elhatározásukhoz való következetességnek egy a rugója: az, hogy tisztán látják a helyzetet, amelybe eddig fokról-fokra jutottak, s amelyet tovább fenntartani nem lehet.

A cselédtörvény.

Ki a reakciósabb?

*

A képviselőház munkásügyi bizottsága ma délelőtt 10 órakor Giesswein Sándor elnöklésével ülést tartott, amelyen folytatta a gazda és gazdasági cseléd közötti jogviszony szabályozásáról szóló törvényjavaslat részleteinek tárgyalását.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 2.

A képviselőház munkásügyi bizottsága ma végleg letárgyalta a cselédtörvényt. Letárgyalta pedig olyanformán, hogy nagyobb szabásu színdarabot rendezett annak bebizonyítására, hogy Darányi Ignác nagy és liberális férfi. Mert Darányi Ignác visszavont egy szigorító intézkedést és a bizottság leszavazta a minisztert. Mindezekből pedig megállapítható, hogy nem állapítható meg, vajjon ki a reakciósabb: a miniszter-e, vagy a bizottság.

Részletes tudósításunk:

Bernáth István előadó napirend előtt kérdést intéz az elnökhöz. A nemzetközi szocialisták napokban több gyűlést tartottak a törvényjavaslat ellen és különböző határozati javaslatokat hoztak. Ezeket a határozati javaslatokat megküldötték neki, mint a munkásügyi bizottság elnökének?

Giesswein Sándor elnök: Nem küldöttek semmit.

Bernáth István: Ebből látszik, hogy a nemzetközi szocialisták nem akarnak orvoslást, csak izgatni akarnak. Ezt konstatálni kívánja.

A 30. §-nál Török Kálmán indítványozza, hogy vasár- és ünnepnapokon a cselédnek idő adassék arra, hogy délelőtt istentiszteletre templomba mehessen.

Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter elfogadja Török indítványát.

Fried Lajos: A tapasztalat azt bizonyítja, hogy ünnepnapok után fáradtabb a munkás, mint más munkanapokon, mert az ünnepnapot korcsmában tölti. Kéri, keressék meg a pénzügyminisztert, hogy a korcsmákat, italméréseket vasár és ünnepnapokon csukassa be.

A bizottság az indítványt felveszi az előadói jelentésbe.

A 31. §-nál Bernáth István kifogásolja, hogy a fegyvergyakorlatra behívott cselédet is a gazda fizeti. Ezt az államnak kellene viselni. A szakaszt Inkey József báró stiláris módosításával elfogadták.

A 32. §-nál Török Kálmán kéri annak a rendelkezésnek megváltoztatását, hogy a gazda csak akkor tartozik viselni a cseléd gyermekéért az elemi iskoláztatás költségeit, ha a lami iskolába járnak. Fizesse a gazda akkor is, ha községi vagy felekezeti iskolába járnak.

A bizottság a 32. §-t a földmívelésügyi bizottság szövegezésével fogadja el.

A 33. §-t Mezőfi Vilmos egészen kihagyni kívánja, mert törvényben kimondani a cseléd bántalmazhatóságát nem szabad.

Darányi Ignác miniszter: A javaslat 33. §-a a multal szemben nagy előrehaladás meri a 18 éven felüli cselédet teljesen kiveszi a házi fegyelem alól. De az, hogy a gazda a hanyag cselédet egy feddő szóval ne illethesse, tisztára lehetetlen helyzetet teremtene. A „dorgálás“ szó nem jelenti azt, hogy a cselédet ütni is szabad. Ezt fel kívánja venni a jelentésbe is. A földmívelésügyi bizottságban eszközölt azt a módosítást, hogy szolgálati dorgálásért a gazda

ellen bünvádi eljárásnak nincsen helye, elejti. (Helyeslés.)

Fried Lajos az elejtés ellen érvel s a módosított szöveg fenntartását kéri.

Emödy József: A gazdának szüksége van fegyelmi jogra, különben nem tud gazdálkodni. Ezért az eredeti szöveg visszaállítását kéri. Ha ezt nem állítják vissza, az egész javaslatot visszautasítja. A porosz törvény sokkal szigorúbb.

Ernszt Sándor: Mikor csinálták azt a törvényt?

Emödy József: 1810 ben. (Derűtség.)

Darányi Ignác miniszter: A 33. §-ban a gazdának az a joga biztosítva van, hogy cselédjét, mint háza népének tagját, megdorgálhatja. Ez elég biztosíték a gazdára nézve, mert ha valaki a törvény által részére biztosított joggal él és ennek keretében mozog, ugye egészen természetes, hogy ezen cselekményeiért büntetőjogi felelősség alá nem vonható.

Fried Lajos hozzájárul Darányi miniszter módosításához.

Bernáth István hozzájárul Emödy József fejtegetéséhez. A kétféle becsületet a szocialisták teremtették a sajtójukban, akik legnagyobb férfainkat is banditáknak írják, mert nincsenek velük egy neveten. Az, hogy a porosz törvény régi, nem jelent semmit. Nekünk is a régi törvényeink a legjobbak. A porosz törvény ma is éleiben van, nem látták szükségesnek megváltoztatni. Az eredeti javaslatot fogadja el.

Mezőfi Vilmos: A szocialista sajtó ügye nem tartozik e bizottság elé. Kéri a szakaszt kihagyását.

A bizottság Csitáry Béla és Inkey József báró felszólalása után elfogadta eredeti szövegében a 33. § első két mondatát azzal a hozzáadással, hogy a gazda nincsen jogosítva a cselédet pénzbírsággal, fizetéslevonással fenytetni. A földmívelésügyi bizottságnak az a módosítása tehát, hogy szolgálati dorgálásért a gazda ellen nincs bünvádi eljárásnak helye, el-esett.

A bizottság a törvényjavaslatot az 56. §-ig kisebb módosításokkal elfogadta.

Az 57. szakasznál Mezőfi Vilmos kéri a második bekezdés kihagyását, mert a kimért büntetést nagyon súlyosnak és igazságtalannak tartja.

Darányi Ignác miniszter: A büntetéseket enyhítette, de az izgatók ellen kénytelen szigorral eljárni. Így tesznek Franciaországban is, ahol pedig szocialista a miniszterelnök.

Fried Lajos: Nem nagy, de talán még kevés is a büntetés.

Bernáth István azt vitatja, hogy a sztrájk nem mindig hatékony fegyver és sokszor igazságtalan is, mert batását a fogyasztó közönség érzi és szenved mindig legjobban.

Ernszt Sándor: A sztrájkkérdés nem ide tartozik. Azt a kérdést intézi a miniszterhez, hogy mi az álláspontja a munkások szervezkedése kérdésében?

Darányi Ignác miniszter: Ebben a kérdésben ismeretes a kormány álláspontja. A jogos szervezkedés létjogosultságát természetesen elismeri.

A bizottság az 57. §-t változatlanul elfogadta, valamint elfogadta a többi paragrafusokat is.

Ezzel a törvényjavaslatot a munkásügyi bizottság is letárgyalta.

TÁVIRATOK.

Aehrenthal Berlinben.

Berlin, május 2. Bülow herceg birodalmi kancellár ma este fogadta Aehrenthal báró külügyminisztert és hosszasan értekezett vele. Vilmos császár Strassburgból tegnap délelőtt visszatért ide és a délelőtt folyamán látogatást tett Bülow herceg birodalmi kancellárnál. A császár déli fél 1 órakor kihallgatáson fogadta Aehrenthal bárót. Este Aehrenthal itt tartózkodása alkalmából a császári párnál ebéd volt. A császár és a császárné egymással szemben ültek, a császárné Aehrenthal és Gagern közt ült.

Az elutasított lóvasut.

Nem lesz új szárnyvonal.

Nincs koncesszió!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

A város közlekedésügyi bizottsága Lőcs Rezső gazdasági tanácsnok elnöklésével tegnap délután ülést tartott, amelyen az aradi közúti vaspálya és téglagyár részvénytársaságnak egy beadványával foglalkozott és azt hamarosan ki is végezte. A lóvasutársaság ugyanis már régóta foglalkozik azzal az eszmével, hogy óriási kitérőt létesítsen és hogy az aradhegyaljai motoros Radnai uti állomásáig szárnyvonalat alkosson, amelylyel elejét akarja venni a közönség ama panaszának, hogy nincsen közvetlen közlekedés a motoros-állomástól a városba.

A lóvasutársaság beadta kérvényét a városhoz a területhasználat engedélyezéséért, s a közigazgatási bejárást már meg is tartották. Tegnap a közlekedésügyi bizottság elé került a lóvasutársaság kérvénye. A kérdéshez elsőnek Virágh Lajos főmérnök szólott. A közigazgatási bejárás alkalmával kifejtette már álláspontját, amikor műszaki szempontból bírálta meg a tervet. Most azonban azt a kérdést kell eldönteni, vajjon a város érdeke megengedi-e, hogy a területhasználati engedélyt megadják? A tervezett kitérő óriási területet foglalna el a közterületből és megbénítaná a kocsiforgalmat. Különösen a Radnai-ut és a vasuti állomás között akadályozná meg a forgalmat. A legnagyobb ok, hogy a területhasználati engedélyt meg ne adják, az: hogy a város által létesítendő automobil-forgalmat bénítaná meg és ennek jövedelmezőségén nagy léket ütne. Közérdekből nem járulhat hozzá a lóvasutársaság kérelmének teljesítéséhez.

Szathmáry János nem látja be, hogy a lóvasuti kitérő létesítése közérdekből történék. Maga is azon a véleményen van, hogy a közlekedés hátrányára lesz a kitérő. Abból a szempontból pedig, hogy a lóvasutársaság terve nem fog az automobil forgalom előnyére szolgálni, az az álláspontja, hogy a város ne adion meg semmit a lóvasutnak, mert soha vállalat olyan ridegen nem viselkedett a várossal szemben, mint éppen a lóvasutársaság. Sem elvből, sem a közlekedés szempontjából nem járul hozzá a kérelem teljesítéséhez.

Reisinger Sándor örömmel megadta volna a lóvasutársaságnak a területhasználati engedélyt, ha a társaság ezt az automobil forgalom létesítésének kimondása előtt kéri a várostól. Most azonban, minthogy az automobil-forgalom agyonütését látja a lóvasutársaság tervéből ki-domborodni, semmit sem ad meg. A város most már a közönség érdekeit szolgálja az automobil-forgalommal s ezért nem szabad konkurrens vállalatnak koncessziót adnia.

Kossuth Pál még azt füzte mindezekhez, hogy ha a város újabb koncessziót ad a lóvasutársaságnak, akkor a megváltás esetén nagyobb megváltási összeget fog kérni a várostól.

Lőcs Rezső az elhangzottakból azt látja, hogy a bizottságnak egyhangu a véleménye abban, hogy a lóvasutársaságnak kérelmét nem kell teljesíteni.

A közlekedési bizottság ilyen irányban tesz javaslatot az e havi közgyűlésnek.

Az ülésen Lőcs Rezső elnöklése alatt jelen voltak: Blaskovics Antal, Dobiaschi József, Domonkos Lajos, Herling Gyula, Kossuth Pál, ifj. Nachnébel Ödön, Reisinger Sándor, Szathmáry János és Virágh Lajos.

A mortarai csata

Volt az utolsó tanuja.

Muszkálaj apát halála.

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, május 2.

Közös gyász érte a családi egyházmegyét és az aradi cs. és kir. 33. gyalogezredet. Muszkálaj János nyugalmazott ujjanai apátplébános, pápai titkos kamarás április 30-án este, Lippán meghalt.

Muszkálaj tábori lelkésze volt a 33. gyalogezrednek s mint ilyen résztvett 1849-ben a Mortara és Novara között, Olaszországban vívott ütközetben, amelyben az ezred Benedek ezredes, a későbbi tábornagy parancsnoksága alatt győzelmet aratott az olaszokon. Muszkálaj utolsóinak maradt azok közül, akik az ezredben Mortara-Novara győztesei voltak. Nemrég még ketten voltak: Aradon élt jáki Tóth Lajos, nyugalmazott kapitány, aki az időben tisztje volt a harminchármasoknak. Esztendő-ről-esztendőre mindketten megjelentek a csata-évfordulón rendezett ünnepeken s az ezred tisztikara leikésen ünnepelte mindkettőjüket. Nehány év előtt jáki Tóth százados meghalt. Az idei Mortara-ünnepen már az öreg apát se vehetett részt. Betegség gyötörte, amelynek csak halála vetett véget.

Az ujjanaiaknak hosszú időn át volt plébánosa. Három-négy év előtt nyugalomba vonult, Lippára költözött, a hol csöndes egyedül-létben élt. Nyolcvanhat éves korában halt meg.

Ma délután temették el impozáns végtisztességgel. A temetésen részt vett a 33. gyalogezred tiszt karának nagyobb küldöttsége, Dietrich Albert ezredes vezetése mellett, amely koszorút helyezett a koporsóra; kivonult az ezred zenekara is. A lippaiak is nagy számmal jelentek meg: a többek között a főszolgabíró-ság tisztikara, a közsegi előjáróság, a tűzoltóság és mások. Az elhunytat testvéröccse, Muszkálaj István miniszteri tanácsos, unokatestvére, Muszkálaj János trencsényi tanár és egyéb rokonai gyászolják.

Az aradi tárlat.

Erkeznek a képek. — Nagy áldozatok. — A képsorsolás. — Hölgybizottság. — Uj alapító tagok.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

Az Aradi Képző- és Iparművészeti Társulat, Aradnak ez a legfiatalabb, de agilitásban legelső kulturegyesülete e hó 19-én, Pünkösd első napján nyitja meg az ipartestület házában termeiben első tavaszi kiállítását. Művészi eseménye ez Aradnak, ahol még sohasem volt olyan nagyarányú és kvalitásokban is olyan gazdag tárlat, amilyenek a mostani igérkeznek.

Természetes, hogy a kiállítás nyélbeütése igen nagy terheket ró a fiatal társulatra, melynek vezetősége nagy buzgalommal igyekszik a közönség érdeklődését szélesebb arányokban felkölteni. A magyar kiállító művészek színe javának összetoborzása, amiben az Országos Képzőművészeti Társulat segít, nagy és terhes feladat, amely súlyos költségekkel jár. Éppen azért a mostani kiállítás mintegy próbaköve lesz az aradi közönségnek, amely akkor fogja a maga műveltségéről, kulturális fejlettségéről a legszebb bizonyítványt kiállítani, ha sikerre segíti támogatásával a kiállítás ügyét.

A tömérdek kép és szobor már a legközelebbi napokban megérkezik Aradra, ahol mintegy 300 négyszögméternyi falterületre lesz szükség,

hogy a képek kiállíthatók legyenek. A társulat számára az Acsev. igazgatósága nagyobb szállítási kedvezményt biztosított, ugyszintén a Máv. is. Maga aállítás így is igen költséges lesz. A tárlatot nagy ünnepséggel nyitják meg. Hentként egyszer sétahangverseny lesz.

A tagok között történő képsorsolást előreláthatólag csak a téli tárlaton fogják megőteni, mivel akkorra már abban a helyzetben lesz a társulat, hogy komoly értékeket sorsolhat ki tagjai között.

A kiállítás előtt és annak tartama alatt női propaganda-bizottság fog működni. A bizottság szervezését és vezetését Lőcs Rezsóné urhölgy vállalta magára. A bizottság, mely magában is egyik biztosítéka a sikernek, már a közeli napokban meg kezdi működését.

A társulat választmányá ma délután Kintzig János elnökletével ülést tartott a városháza emeleti kistermében, ahol elhatározták a tárlat rendezésének részleteit. Az egyesület alapító tagjai közé újabban beléptek: az Aradi Versenyegylet az Aradmegyei Takarékpénztár, Kintzig János, Ring Géza és Urbán Iván.

A mai választmányi ülésen jelen voltak: Albert Andor, Ausztervoil László dr., Balla Frigyes, Barsy April, Csánk Lajos, Jankó Gyula, Kaszab Géza, Kintzig János, Németh Lajos, Petrovics Arzén, Réthy Odón, Steinitzer Jenny, Stengl Andor, Szabó Zoltán, Urbán Iván, Weisz Hugó.

Fábry Sándor hivatalbalépése

Tisztelgés az új vezérigazgatónál.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

Szerény házi ünnepség keretében tegnap foglalta el hivatalát Fábry Sándor dr., az Arad-csanádi egyesült vasutak új vezérigazgatója. Reggel 9 órakor Fábry hivatali helyiségében Hegedűs László főmérnök, igazgató-helyettes vezetése mellett megjelentek a vasuttársaság összes osztályfőnökei, akiknek nevében Hegedűs lendületes beszédben üdvözölte az új vezérigazgatót. Az üdvözlésre Fábry Sándor hosszabb, éljenzés által sűrűn megszakított, meleg hangú beszédben válaszolt, amelyben a tisztelgés megköszönése után többek között a következőket mondta:

Bizalmat és reményeket hoz ebbe az új állásba és hivatalba, amelynek osztályfőnökeit már régebb idő óta ismeri és tiszteli. Különösen az első időben kéri kollégáinak, az Acsev. derék, buzgó tisztviselői karának támogatását, hogy minél előbb és minél jobban beletalálhassa magát a teendőkhöz és így a társaság érdekeit előmozdíthassa. Egyenlők között mint első óhajta részét kivenni a munkából, mert hivatalát nem tekinti színekurának, hanem nagy felelősséggel és dologgal járó feladatnak. Igéri, hogy jó kolléga lesz, mert mint hivatalnok maga is ismeri társainak szükségleteit, helyzetét és óhajait s rajta lesz, hogy a jogos kívánságok a méltányosság határain belül érvényesüljenek. Súlyt fektet arra, hogy békés egyetértés uralkodjék a hivatalnokok között, mert üdvös és eredményes munkásságot csak úgy lehet elérni, ha nincs széjjelhuzás, ha együttes erővel munkálkodunk a közös cél érdekében. Ennek igazsága mellett szólnak azok a tapasztalatok, amelyeket maga is, mint hivatalnok a főbírói főjegyzői, alispáni és főispáni állásokban szerzett. Ott, ahol ő működött, mindig békés egyetértés és összetartás volt és itt, újabb hatáskörében is ezt óhajta és reméli.

A beszédet követő lelkes éljenzés megszűnése után Fábry Sándor végigjárta a vasuttársaság összes központi hivatalait, amelyekben

azután az osztályfőnökök bemutatták neki az egész személyzetet.

Békésvármegye és Hódmezővásárhely főispánjáról az új vezérigazgató — amint azt már megírtuk — csak a nyár végén fog lemondani. Addig Aradról intézi a kettős főispánág ügyeit, amelyeknek ellátása végett természetesen többször fog Aradról Gyulára és Hódmezővásárhelyre utazni.

Beszélgetések.

*

Kaufmann Izidor a modelljeiről.

*

Kaufmann Izidor, az aradi származású, kiváló bécsi festő ma szülővárosában, Aradon időzött. Szomorú alkalom hozta ide: Szalay Jankának temetése. Az Aradi Közlöny munkatársa felkereste a festőt és beszélgetést folytatott vele.

*

Egy kissé dőcögve indult meg a beszélgetés, a mikor a mestert kérdezgetni kezdtem. Szinte alig képzelte el, hogy mi lehetne, a mi felőle a közönséget legjobban érdekelhenné.

— Az aradi emlékeim, a gyerekkorom felől sokat iriak már. Én csak azokat ismételhenném. Legfőleg annyit tehetnék hozzá, hogy hálával gondolok vissza a boldogult Atzél Péterre, továbbá Schusztér Illés doktorra és a fiára, Schusztér Henrikre, barátomra, mint a kik engem művész-pályám legelején támogattak.

Az utóbbi — Schusztér Henrik dr. — ép jelen volt a beszélgetés alatt és sietett magáról minden érdemet elhárítani.

— Azt is tudják, hogy az Aradi Kereskedelmi és Iparbankban kezdtem hivatalnokskodni. Ott különösen az öreg Tedeschi János vette észre, hogy rajzolgotok. Ilyenkor azt mondta: Bolond maga, ha itt marad. Menjen inkább piktornak. Ott többre viszi. Hát elmentem. Ha a bankban maradtam volna — mondta, a szomorú emlékü bank sorsára célozva — talán én is sikkasztottam volna...

— Neked már nem hagytak volna! — szölt közbe a jelenlevők egyike, Kauffmann ifjúkori barátja.

Végre rátalált Kauffmann Izidor az igazi témára, a melyről szinte kifogyhatatlanul, színesen és érdekesen beszélt. A modelljeiről szölt. Tudvalevő, hogy Kauffmann az ó-zsidó tárgy képek, zsánerek specialistája. A ghekkók, a lengyel-zsidó falvak lakóit, jeleneteit veti vászonra, rendkívül jellemző erővel, művészettel. A velencei tárlaton négy ilyen képe van ezidőszertint kiállítva. Az első egy csodarabbi fogadóterme. A cortkovi, galíciai csodarabbi termét ábrázolja ez, tipikus alakjaival. A másik: Egy öreg templom. Kopott, ódon, félhomályos zsidó templom interieurje ez. A harmadik: A Sátorak ünnepén, a negyedik végül: A templom-anya. A két utóbbi zsánerekép. Van még egy ötödik képe Kaufmann-nak a velencei tárlaton: feleségének arcképe.

Beszélt hát Kauffmann a modelljeiről: a galíciai zsidókról.

— Rendkívül érdekes emberek. Egy darab középkor. Ma is ugyanolyan, mint három-négyszáz év előtt, teljesen érintetlen a kultúrától. Nemcsak a rituáik ugyanazok, de a szokásaik, életfelfogásuk is. Igen naiv, egyszerű emberek. A rabbijaik pedig példátlanul tekintélyben állanak előttük. A vigasztalása, orvossága az imádság. Még a tápláléka is. Kolome mellett, Grossowitzban olyanokat találtam, akik éhínségben voltak, s egész nap

imádkoztak, hogy az éhséget elfelejtsék. (A festő német nyelven *Hungerbetereknek* nevezte ezeket.)

S el se hiszik, hogy milyen nehéz kö-ötük modellt fogni. Brody-ban egy fiatal, szőke zsidó tanítót akartam megfogni modellnek. Erdekes, nemes vonásai voltak, ha csak gyöngén festem le, remek kép lesz belőle. Uldöztem, ahogy ifju a szerelmesét. Ő még a pillantásomat is kerülte. A város notabilitásai, akik tudtak a tervemről, rábeszéltek, hogy tegye meg a kérésemet. Maga a Bezirkshauptmann beszélt vele. Ötven forintot ígértem neki egy hétre, s négy hétig kellett volna ülnie. (Mint tanítónak, két forint volt a havi keresete.) Végre maga a rabbi beszélte rá. Akkor hajlandóságot mutatott rá, de azt mondta, hogy előbb megbeszéli a nagyatyjával, aki igen istenes ember volt. A nagyatyja nem egyezett bele, — s nem volt az a kincs, vagy hatalom, amelyért ült volna.

Még a legkönnyebben a bécsi *Allgemeine Krankenhaus* révén jutok egy két modellhez, azokhoz a lengyel zsidókhoz, akik valami bajuk miatt odajárnak, s nincsenek ágyhoz, vagy szobához kötve. A vezető professzorok már tudják ezt a szándékot, s maguk küldik hozzám, ha valamelyik megfelelő típus alak akad. Érdekes esetem volt egy ilyen. Falusi rabbi volt, a legszegényebb fajtából. A kórházban gégehurut ellen kezelték, s kijárt hozzám. Nehezen alkudtam meg vele. Először azt akarta honoráriumnak, hogy a lányának hozományt adjak. Ez pár száz forint lett volna. Végül megegyeztünk napi hat koronában. Mikor kész lett a kép, kifizette a villamos költséget, valahonnét ötven forint segélyt szereztem meg, s végül a viseltes ruháimat és egy pár cipőt kért végkielégítésül. Megadtam, csak hogy rendben legyek vele. Elment, — s egy óra múlva visszajön. Mi baj? „Kérem, ön két ballábra való cipőt adott: adja ide most a két jobb lábára való cipőt is.”

A csodarabbikról is sok érdekeset mondott. A híres *szadagorai* csodarabbit is ismeri. Az öreg, amint ismeretes, nemrég halt meg, de a rabbiág apáról fiura száll. A legutolsó rabbi egy értékes aranygyűrűvel ajándékozta meg Kauffmant; a gyűrű kövébe zsidó fölírat van vésvé. A csodarabbinak mintegy száz-ezer forint jövedelme van azok révén, akik tanácsért, egyébért hozzáfordulnak. Küld egy orosz száz rubelt azzal: tizennégy nap óta nincsen eső, tegyen valamit ez ellen. Ugyanakkor egy másik orosz szintén száz rubelt küld, s tudatja: tizennégy nap óta folyton esik az eső, segítsen a rabbi ezen. És a rabbi — mindakettőnek eleget tud tenni.

— A mármarosai, beregi zsidók között is jártam, akik sokkal civilizáltabbak a galiciabelknél. Egy tekintélyes ember arcképét festtettem. Mikor elkészült a kép, odahivatta az egész családját, meg a legjobb barátját. Nem győztek csodálkozni a képen. Egyszerre azt mondja a kép eredetije a barátjához: No, mit szólsz ehhez a bécsi *svindlerhez*?

Sok egyéb érdekeset mondott el még a modelljeiről, a középkorból itt felejtett, fanatikus zsidókról Kauffmann, hanem azt hosszadalmas lenne leírni. Beszélgetés közben azt is kérdeztem tőle:

— Sohase jutott eszébe, hogy Magyarországon telepedjék le?

— Nem volt olyan alkalom, amely eszembe juttatta volna. Nem tudnám itt az érvényesülést megtalálni. A magyar festők részéről így is bizonyos ellenszenvet tapasztaltam. Az utóbbi időkben a budapesti tárlatokra már *fölvívást* is kapnak. Ezért nem vettem részt a pesti tár-

latokon. A mi képem Budapestre kerül, a tárlatokon kívül jut eladásra.

Végül a családjáról beszélt. A jövő esztendőben lesz az ezüstlakodalma. A legidősebb fia, *Fülöp* szintén festő, s vele volt, amikor legutóbb a galiciai *Lesznov* községben járt és tanulmányozta az embereket, akiknek lelki élete az ő ecsetje olyan érdekesen világított be.

Rendőri hír.

— Május elsején. —

Sarlot Domokos főkapitány közvesztéses igazgatás miatt eljárás indított egyik aradi vendéglős ellen. Az illető ugyanis vendéglője című a következő igazgató feliratot alkalmazta:

B. S. S.

Pör Perczel Dezső ellen.

A darabantok rízetése.

Ausztria határsértése.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 2.

A képviselőház igazságügyi bizottsága — amint budapesti tudósítónk jelenti — tegnap délután 6 órakor *Holló* Lajos, majd *Sághy* Gyula elnöklété alatt ülést tartott. Napirend előtt *Markhot* Aladár azt tette panasz tárgyává, hogy a bírák a felekkel szemben goromba magaviseletet tanúsítanak. Heinrich Antal védelmébe veszi a bírákat, konstatálva, hogy a helyzet a bíróságoknál korántsem oly sötét, mint *Markhot* megrajzolta.

Azután áttértek a napirendre. *Csizmazia* Endre előadó ismertette a Perczel-Csávossy-féle 31,826 korona 60 filléres, illetőleg 6590 koronás ügyet, mely összegek erejéig a számvizsgáló-bizottság az anyagi felelősség kimondását kérte a nevezettekre, amit a képviselőház ki is mondott. Indítványozza, hogy a képviselőház elnöke a jogügyek igazgatósága útján, záros határidőn belül intézzen felszólítást a fenti összegek befizetésére s ha mégsem fizetnének, a rendes pert, illetőleg a számadási pert indítsa meg a bíróságnál.

A bizottság az indítványt elfogadta.

Az ország szent koronája egyik örének megválasztásáról szóló törvényjavaslatot *Markhot* Aladár ismertette. A törvényjavaslat maga an foglalja báró Radvánszky Béla halála folytán megüresedett koronaöri állásra hadadi báró Wesselényi Miklós megválasztását, aki az esküt annak rendje szerint letette. A bizottság a törvényjavaslatot elfogadta.

A nyugati vármegyék a magyar-osztrák natár kiigazítása miatt irtak fel a képviselőházhoz, amely a kérvényeket kiadta az igazságügyi bizottságnak. A kérvényeket *Csizmazia* Endre ismertette. Okiratokból bizonyítható, hogy néhány községet az idők folyamán Ausztriába önkényesen bekebeleztek, pedig jog szerint ma is Magyarországhoz tartoznak. A kérdéssel 1886 ban már a képviselőház is foglalkozott, eredmény azonban még most sincs, pedig *Tisza* Kálmán akkor a kérdés rendezését megígérte. Indítványozza, hogy a kérvényeket adják ki a belügyminiszternek azzal az utasítással, hogy az eljárást az ország területi épségének megóvása végett sürgősen indítsa meg és egy év múlva tegyen az ügyről jelentést. Az indítványt *Simonyi* Semadám Sándor és *Holló* Lajos hozzászólása után elfogadták.

Öngyilkos aradi asszony.

Gyermekével együtt a halálba.

A boldogtalan szerelem.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

Egy aradi család regényének elszomorító végakkordja játszódott le tegnap Aradon. Egy életunt fiatalasszony emésztette el magát tegnap és magával vitte a halálba kicsi, ártatlan gyermekét is. Borzalmas tettét azért követte el, mert a férje, akihez hozzá kényszerítették, nem akart tőle elválni. A tragikus esetről tudósítónk az alábbiakat jelenti:

Kohut József aradi köművessegéd körülbelül két és fél évvel ezelőtt feleségül vett egy csinos aradi leányt. A házasságuk boldogtalan volt, mert a fiatal asszony nem szerette a férjét, akihez az anyja szinte hozzákényszerítette. Az asszonyka egy aradi cipészsegédbe lett szerelmes s emiatt el akart válni a férjétől. Az utóbbi időben különválva éltek, mert napirenden voltak közöttük a családi perpatvarok, amiket az asszony idézett elő. *Kohutné* magához vette egy és félesztendő Etelka nevű leányát és a Fürj-utca 4-ik szám alatt levő házba költözött.

Kohutné több ízben fölkerette a férjét, hogy egyezzen bele a válásba, mert úgy sem tudnak együtt élni. A férj hallani sem akart a válásról s ez az asszonyt szerfelett elkeserítette. Szegényes lakásán már régebben foglalkozott az öngyilkosság eszméjével s már-már azon volt, hogy az öngyilkosságot végrehajtja. Mindig visszarettent azonban tettének végrehajtásától, amikor kicsiny leánya jutott eszébe. Tegnap délben egy fazékban szénét gyújtott meg s a szobában elhelyezte. A szobaujtáját magára zárta s az ablakokat gondosan becsukta. Azután levetkeztette gyermekét, lefektette, maga is melléje feküdt és várta a fejlődő szénégáz hatását.

A déli órákban egy szomszédja megakart látogatni *Kohutné*-t. Feltűnt azonban, hogy az ajtót zárva találja, holott senki sem látta az asszonyt eltávozni. Néhány szomszédal betört az ajtót, s a gázzal telt szobába léptek. Rögtön felfeszítették az ablakokat s így a léghuzam kivitte a gyilkos gázt a szobából.

Rémítő látvány tárult eléjük. Ott feküdt *Kohutné* félmeztelenül az ágyban, amint magához szorítja gyermekét. A megrémült szomszédok megkísérelték a boldogtalan asszonyt életre hozni, ami azonban nem sikerült. A tragédiáról nyomban értesítették a rendőrséget, ahonnan *Szcepkovszky* Teofil ügyeletes rendőrhadnagy, *Tisch* Mór dr. tb. városi főorvos és *Prohászka* László dr. kerületi orvos mentek ki a helyszínére. A hatósági orvosok úgy az asszonyon, mint a gyermekén szénégázmérgezés folytán bekövetkezett halált konstatáltak.

A rendőrhadnagy a szoba asztalán négyoldalas, sűrűn teleírott levelet talált, amelyben a tragikus véget ért asszony elmondta, hogy az anyja kényszerítette *Kohut*-hoz, akit sohasem szeretett. Boldogtalan két és fél esztendő töltött el a férje mellett, akit végül el is hagyott, mert nem tudta megszokni. Keservesen panasolta el az asszony, hogy tovább nem tudott élni, mert nagyon elkeserítette férje macakossága, amelylyel ragaszkodott ahhoz, hogy nem válik el. Levele végén elmondja, hogy kisleányát magával viszi a másvilágra.

A levelet a felvett jegyzőkönyvhöz csatolta *Szcepkovszky* rendőrhadnagy és áttette a kir. ügyészséghez, amely elrendelte a két holttest felboncolását.

A vörös nap.

Az ijedős rendőrség.

Nagy előkészületek — semmiért.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

Május elseje, a munkásság ünnepe teljes csendben mult el Aradon. A munkások nem akartak a rendőrségnek nagyobb szabású ijedtséget okozni és így rendzavarás nem is fordult elő. A példás nyugodtsággal lefolyt felvonulások után azonban konstatálandó, hogy az aradi rendőrség tegnap igen humorosan viselkedett s kitűnő vicceket követett el. A torony alatti humor olyan intézkedésekben nyilvánult meg, melyek egyrészt teljesen fölöslegesek voltak, másrészt azonban nagy rémületre vallottak. Amint az az alábbiakból kitűnik:

A munkások reggel hat órakor gyülekeztek a Munkás Otthonban, ahol a vaggongyári zenekar kísérete mellett zenés riadóval köszöntötték a napot. A riadó után a munkások szétoszlottak és hosszabb egészségügyi sétákat rendeztek. A parkok és az utcák vasárnapi képet öltöttek. A sok sétáló munkásra Vidéky Gusztáv rendőrségédtiszt, Riedt István rendőrfelügyelő, két kerületi biztos és két detektív vigyázott, még pedig olyan eredményesen, hogy rendzavarás tényleg nem történt.

Délben a Szabadságtéren gyülekeztek a munkások, hogy megtartsák ünnepi népgyűlést. Volt magyar és román ünnepi szónoklat, ami azonban nem izgatta úgy a munkásokat, mint a rendőrséget. Legalább erre vall az, hogy a rendőrség óriási apparátussal vonult fel. Megjelent Kovács Antal hadnagy, mint hatósági biztos, Berecz Ferenc alkapitány, Moldován Ödön hadnagy, Hoffmann Győző segédtsiszt, Riedt István felügyelő, és tíz rendőr, mint rendfelfeltartók. Ezenkívül 20 rendőrt rejtettek el a színház épületben, állítólag azért, nehogy a rendőrség nagy számban való megjelenése feltűnő legyen.

Ugyanekkor a várból egy század 33-as baka vonult be kellő számú éles töltéssel ellátva a városháza udvarára. Nem hiányzott a huszárság sem, amelyet egy szakasz Edvárd-husár képviselt. A különféle fegyvernemek elhelyezkedtek a városháza udvarán és rettentően unatkoztak.

Ezeket az óvintézkedéseket azonban Sarlot Domokos nem találta eléggé megnyugtatóknak, mert szükségesnek tartotta, hogy a gáji fővasrendőrök berendelje a városházára gyalogos szolgálatra.

Ezalatt a népgyűlés véget ért. A munkások négyes sorokba sorakoztak és szakmák szerint állottak össze. Azzal kezdetét vette a felvonulás. A színházépületbe rejtett rendőrök a tömeghez csatlakoztak, állítólag azért, hogy a kocsikat udvariasan eltereljék a menet útjából. Ez a nagyfokú udvariasság azonban teljesen fölösleges volt, mert a menet mellett még elegendő hely maradt a közlekedés fentartására is.

A menetben általános feltűnést keltettek az egyes szakmák jelzőtáblái, amelyeknek hátát papiros fűtte. Sarlot Domokos főkapitány ugyanis még reggel elrendelte, hogy a jelzőtáblák hátát, amelyen szocialista izű felírások voltak, *le kell ragasztani*. A munkások azonban nem ragasztották le a táblákat, hanem papirost szögeztek rájuk, még pedig olyanformán, hogy a nyájas májusi szelelő fellebbenthesse a titkok fátyolát. Ilyeténképen kiderült, hogy az aradi rendőrség által közveszélyesnek ítélt feliratok a következők:

8. 8. 8.

Megyünk előre!

Éljen az általános
titkos szavazati jog!

A munkások mintegy háromezren voltak. Amint a biciklis detektívek megolvasták, 520 négyes sor volt. De olyikban hatan heten is mentek. A rendre vörös karszalagos rendezők ügyeltek. A legtekintélyesebb számmal az aradi nyomdászok vonultak ki, a legelegánsabbak azonban természetesen a szabók voltak. Feltűnést keltettek a pékmunkások, akik valamennyien hatalmas piros szegfűt tűztek a gomblyukukba. Egyébként a menet a legnagyobb csendben és rendben haladt. Itt ott ugyan felhangzott egy egy kiáltás:

— Éljen az általános választói jog!

A kiabálókat azonban maguk a rendezők intették le:

— Csend legyen, elvtárs!

A rendőrök kellő komolysággal haladtak a menet mellett. Így értek ki a városligetig, ahol a munkások nagyrésze bevonult a vendéglőbe és vig mulatozással ültette agyon az időt. A vaggongyári zenekar a nyomdászok dalárdájával versenyezve szolgáltatta a zenekíséretet. A városligeten kívül pedig hármás-négyes huszár patronillok cirkáltak. A csákJukon fehér ellenségjelvény volt, nehogy a munkások azt higgyék, hogy rájuk vigyáznak. Mert még igazuk talál lenni.

Szóval a nap minden különösebb esemény nélkül nyugodott le. Hacsak az nem különös esemény, hogy a főkapitány május 1 én *nem engedett senkit költözködni*. Mert hátha zavarásra adott volna okot a szállító munkások munkája...

A színház beszámolója.

Jön a gyermekopera.

Az Uránia Aradon.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

Az aradi Nemzeti Színház ez évi bérletfolyama a ma esti előadással véget ért és az előadások e hó 9-ikéig már bérleten kívül folynak. Ez alkalomból érdekesnek tartjuk az elmult színi idényről kisebb statisztikát összeállítani, beleszámítva a még hátralevő néhány előadást is.

Az első előadás 1906. október 1 én volt és ettől kezdve 1907. május 9 ig volt összesen 252 előadás, ezek között 160 bérletben, 92 pedig — beleszámítva a vasárnap és ünnepnap délutáni előadásokat is — bérleten kívül folyt le.

Az előadott darabok között 29 újdonság volt. A bemutatott újdonságok közül prózai műfaj 22 volt, még pedig: Mary Anna, Pletyka, Ódög cimborája, Ósztön, Lucifer, Nap hőse, Rákóczi fia, Bujdosók, Jászol, Asszony, Koalíció, Lovag ur, Tökéletes feleség, Veér Judith rózsája, Tolvaj, Bálványok, Gróf Hamlet, Dériné ifiasszony, Szocialisták, Salome, karácsonyi vers és a 6-ikán bemutatásra kerülő Az ördög. Operette négy: Vig özvegy, Milliódos kisasszony, Szép Ilonka, Rab Máttyás. Opera egy: Tosca. Népszínmű egy: Ipamuram.

Nem lévén állandó tenorista válság, az

idén az opera-előadások sokkal nagyobb számban voltak, mint tavaly. 34 estén 12 opera került előadásra.

A vendégszereplések is elég gyakoriak voltak: Treville 6 este, Hegedüs Ferenc 2 este, Mihályi Ferenc 1 este, Ujházy Ede 9 este, Miss Maud Allan 2 este, Jászai Mari 3 este, Ferenczy Károly 2 este, Szöregyh Gyula 1 este, Jirásek Ilona 1 este, Szokolczay Hedvig 1 este, Zilahyné 2 este, Gyöngyi Jolán 2 este, Gyöngyi Izsó 2 este, Gál Gyula 3 este, Fodorné Aranka 1 este, Szoyer Ilonka 4 este, Csillag Teréz 3 este vendégszerepelt az aradi színpadon.

A színházi évad befejezése alkalmából ma a színiügyi bizottság *Varjassy* Lajos polgármester elnöke alatt ülést tartott. *Szendrey* Mihály színiigazgató bejelentette a bizottságnak, hogy az évadot a téli színházban 9-ikén befejezi, az előadásokat a nyári színházban pedig június 9-ikén kezdik meg. A közbeeső szünetre több vendégszereplésre kért engedélyt a bizottságtól, még pedig a budapesti *Uránia* tudományos színház részére három és a jelenleg Budapesten működő *gyermek operatársulat* részére öt estére a téli színházban, a nyári színházban pedig a megnyitás előtt néhány estére egy tudományos villanyos színház számára. A bizottság a vendégjátékokra az engedélyt megadta.

Beszélnék még a Víg-színház és a fővárosi „Bonbonniére” kabaret vendégszerepléséről is. Ez utóbbiak azonban még bizonytalanok.

Éva az ablakban,

vagy:

Nő a tükör előtt.

Arad, május 2.

Aphrodite istenasszonyról megírták, hogy a tenger habjai közül szállt fel igéző ruhatlansággal. A gyönyörű női test mindenkit elbájolt s a születésénél jelen volt istenek nem hunyták be a szemüket és nem is szaladtak panaszt emelni a bírósághoz, mint tette azt nemrégiben egy *aradi* uriember, aki női idomokat látott.

Aradnak ama utcájában, amelyben több ház van, lakik egy szende kisasszony, akit becézó néven Hildának fogunk nevezni. A szomszédban pedig az az uriember lakik, akit nem fogunk becézó néven nevezni. Ez az uriember különben nevezetes arról, hogy ádáz harcot folytat szomszédnői: a Hildák és Idák ellen s a gyepőre szeretné őket telepíttetni, mert nagyon hangosak és éjszakánként rémitő lármát szoktak csapni — zon orakiséret mellett.

A fentnevezett Hilda kisasszony megirigyelte a görög istenasszony születését. Ujból természetesen nem születhetett meg a kisasszony, hát legalább imitálni akarta Aphrodite világrajjöttét. Minthogy nem volt a közelben tenger, amelyből kiszalhatott volna, az ágyából kelt fel. Ruha teljesen annyi volt rajta, mint a görög istennő. Ebben tehát hasonlítottak. Hilda kisasszony azonban lefőzte a habszülte istennőt, mert kézi tükörrel kelt fel s ebben nézte meg formáit. Hogy jobban lásson, az ablakhoz ment és ott gyönyörködött önmagában.

A szomszédos uriember ugyanakkor kinézett az ablakon és megpillantotta a nimfát. Mindeztideig nem sikerült megállapítani, hogy az uriember azonnal eltávozott-e az ablakból, avagy a szeméit lehunyta e, avagy pedig az ujjai mögül figyelte meg az átelenes ablak díszét. Annyit mégis sikerült megállapítani, hogy erkölcsi érzése felháborodott. Ezt már abból is meg lehet állapítani, hogy feljelentette a hölgyet a kihágási bíróságnál.

Ma délután tartotta meg *Berecz* Ferenc alkapitány, kihágási bíró a tárgyalást, amelyen Hilda kisasszony tükör nélkül, de annál több ruhában jelent meg. Jelen volt a tárgyaláson a panaszos ur is, akinek erkölcsi érzése nem szűnt meg felháborodni. Sőt olyan erőte jesen háborodott fel, hogy az

uriember hangos szóval is kifejezésre juttatta ilyenformán:

— Ez kérem mégis csak cudarság, úgy kiállani az ablakba. Kapitány ur, az undorító látvány volt.

— Kikérem magamnak az ilyen piszkolódo hangot! — válaszolt haragosan Hilda kisasszony. Az nem volt undorító látvány, amiről a kapitány ur is meggyőződhetik. Kérek egy tükröt és egy spanyol-falat . . .

Berecz kapitánynak nehéz verejtékcseppek üttek a homlokára. Utóvégre a bizonyítást meg kellett engednie. Tükör pedig nem volt a hivatalban, enélkül pedig a bizonyítás semmit sem ért volna. A tárgyalásnak természetesen ítélet lett a vége. Berecz kapitány Hilda kisasszonyt közszemérem elleni kihágás miatt *három napi elzárásra* ítélte. A súlyos ítéletet még súlyosabbá tette azzal, hogy a tükör használatát a három napra eltiltotta, végül eltiltotta azt is, hogy Hilda kisasszony a börtön ablakába álljon. A kisasszony az ítélet ellen felebbezett, hazament és valószínűleg tükör nélkül állott az ablakba . . .

Vasutasok előléptetése.

A kishivatalnokokat mellőzték.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

A kereskedelmi kormány ma tette közzé a magyar királyi államvasutak személyzetének májusi előléptetését. A kinevezések az előző évek számarányainak kereteiben mozognak, de föltűnő hibája az előléptetési elabratumnak, hogy míg a magasabb hivatalnoki karban az előléptetés elég kedvező, addig a kishivatalnokok közül *aránytalanul kevesen* jutottak magasabb fizetési osztályokba.

Az előléptetéseket az alábbi távirati tudósításban ismertetjük:

Másodosztályu igazgatóhelyettes: Hendl Béla udvari tanácsos, főfelügyelő.

A 2. fizetési osztály 2. fizetési fokozatából az első fizetési osztály 3. fizetési fokozatába: Prahács Gyula felügyelőt főfelügyelővé. A 2. fizetési osztály 2. fizetési fokozatából ugyanazon osztály 1. fizetési osztályába: Szily Jenő, Szentiványi Mihály, Taschler Kálmán, Mertsch János, Bene László, *Schmidt Gyula*, Tichy Béla felügyelők. A 3. fizetési fokozatból a másodikba: Koháry Antal, Schwanfelder József, Hejszko Alajos, Schüter János, Mocskonyi Károly, Egi Sándor, Szőke Kálmán felügyelők.

Kineveztetett a 3. fizetési osztály 1. fokozatából a 2. fizetési osztály 3. fokozatába: Munk János, Jeney István, Hohnheiser Sándor főmérnökök. Németh Imre, Kodály Frigyes főellenőrök, Steiner Samu Pál, Lednitzky Péter főmérnökök. Zabka Ferenc, Eder Ernő főellenőrök, Wuits László, Holly Imre, Barta Lajos, Krombacher János főmérnökök, Motika Ferenc főellenőr, Meisl György, Kranes Károly főmérnök, Tóth Dezső, *Farkas Ernő* főellenőrök, Hauser Román főmérnök, Rumij József. Arkövy János, Renkei Ernő főellenőrök, Binder Lucian, Grosz József, Liptai Béla főmérnökök, Lakys Béla főellenőr, Reinitz Frigyes főmérnök, Erkulenz Zsigmond főmérnök. Holler József főellenőr, Stagelschmidt Péter Lajos főmérnök, Horczák Bertalan, Kálmán Károly, Novelli Emil, Kocsi Ignác főellenőrök *felügyelőkké*.

A 3. fizetési osztály első fokozatában évi 400 korona korpótlékban részesülnek: Blaskovich Lajos főellenőr, Hellinger Henrik titkár, Löwy Zsigmond főmérnök.

A 3. fizetési osztály 2. fokozatából előléptek az 1. fokozatba: Steiner Pál főellenőr, Gerling Ede főmérnök, Fáy József főmérnök, Papik Sándor főellenőr, Stromsky Károly, Trifunác Izidor, Sirbin Hugó főmérnök, Sprinzer János titkár, Knothy Árpád, Osztrovszky József, Szutrély Gyula, Winkler József főmérnökök, Pottyondy Károly, Gráf Oszkár, Száraz László,

Bogyós Ottó főellenőrök, Burger Izso főmérnök, Hajdusek Antal főellenőr, Heiszl Ede főmérnök, Mozgay Károly főmérnök, Manojlovics Győző, Wojcsek Antal, Weine János főellenőrök, Hadady Károly főmérnök, Radó József főellenőr, Müller Gyula főmérnök, Sztár Frigyes főellenőr, Porkoláb Zsigmond, Weszelák József, Straka Ágost főmérnökök, Mayer Gyula, Trost Emil Péter, Karánovics József, Kappus Béla főellenőrök, Pauer Alajos Gyula titkár, Dapsy Lajos főellenőr, Nagy József titkár, Obzavsky István, Pataký Zsigmond főellenőrök, Kramer Frigyes főmérnök, Villaks Béla főellenőr, Lütka Jenő Lőrinc titkár.

A 3. fizetési osztály 3. fokozatából ugyanazon osztály 2. fokozatába: Pilát Nándor, Podol Gusztáv, Várnai Jakab, Jancsó Sámuel főellenőrök, Buzási Albert, Hochbaum László főmérnökök, Szabadi Gábor, Trifunác Miló, Kohányi Kálmán, Neumann Győző, Hellinger József, Tengyel Géza főellenőrök, Tóth János, Reisinger Sándor főmérnökök, Becker Richárd, Benkő Adolf, Balló László főellenőrök, Palyanos Károly titkár, Esser Károly főmérnök, Kitegel József főmérnök, Márton Gyula főmérnök, Jánossy Imre főellenőr, Beer Simon, Wores Miksa, Hankó Gyula főmérnökök, Bodó Richard főellenőr, Baugarten Gyula főmérnök, Fritz Henrik főellenőr, Balázsovics Domokos titkár, Essenberger Ágost főellenőr, Weisz Béla főmérnök, Szántó Jakab főmérnök, *Marzso Iván főellenőr*. Képesy István, Hosszu József, Gócs József, Kummer Rezső, Békéssy Ferenc, Körös Márton titkárok.

Kineveztetett a 4. fizetési osztály 1. fizetési fokozatából a 3. osztály 3. fokozatába: Kilentz Gyula ellenőr, Gallantz Adolf ellenőr, Márkus János hivatalnok, Drakulyás János hivatalnok, Mihályi Antal ellenőr, Kéb Lajos, Krisán János, Tar Alajos, Holtzbecher Sándor hivatalnokok, Horváth Miklós ellenőr főellenőrökké, Komáromy Mihály segédtitkár titkárrá, Dimes Lajos főmérnök, Groszmann János, Balog Béni, Igali Béla, Halmágyi Ferenc, *Zimmermann János*, Klinda Béla, Mendel Márk, Henter Gábor, Nyitrai Ede ellenőrök főellenőrökké, Baumel Samu mérnök főmérnökké, Eszki József, Liptai Gusztáv, Szamorodnik János, Szigeti Emil ellenőrök, Altdorfer Rezső hivatalnok, Lendvai Ignác, Alapfi Gyula, Frisch Lajos, Borsos Sándor, Szekeres Antal, Bukovszky Vencel, Schill István, Provácska Károly, Faltin Armin, Kudela Ágost, Leitner Aurél ellenőrök, Békéssy Artur hivatalnok, *Bakos Pál*, Petri Alajos, Busa Kálmán, Schwartz János, Fekete Árpád, Bartus Lajos, Láder Béla ellenőr főellenőrökké, Bartha Albert segédtitkár titkárrá, *Nagy Lajos* ellenőr főellenőrre, Mihályovics Sándor, Sarlós Ede Mór főmérnökké, Bochanovics Sándor ellenőr főellenőrre, Süss Bernát főmérnökké, Ribarc Antal hivatalnok, Vadnay László ellenőr, Jorsa József hivatalnok, Kovács Sándor, Türr Kálmán, Trebics Jakab, Pogány Gyula, Findeisen László ellenőrök, Schultzs Károly hivatalnok, Tribus Gyula, Bene Ferenc, Jakabházi László, *Sziji Pál*, Jobst Sándor, Chlumski János, Lázári Árpád, Rausch Béla ellenőrök főellenőrökké, Schiffmann Károly segédtitkár titkárrá, Dezső Kálmán, Prolovics István, Feigel József, Friedrich József, Gorócz Vilmos, Pap József, Boros Armin, Encz Alajos, Wunder Ignác, Balogi Lajos ellenőr főellenőrökké, Steinbach Imre, Hajdu Mór, Goldberger Arnold, Vecser Lajos, Jász József főmérnökökké, Ulrich Lajos, Keleti Gyula, Kulsa Andor, Schulhof Pál, Balogh István, Trepauer József, Reinheiner Gyula főellenőrökké, Erdősi Lipót, Kiss Béla, Puskás Sándor, Beer Ernő főmérnökökké, Markovics Ferenc, Bajza István főellenőrökké, Kelet Kázmér, Farkas István főmérnökökké, Jokics Lajos főellenőrre, Vuncsdorfer Béla, Ferenczi Géza főmérnökökké, Hilbert Vilmos, Gély György főellenőrökké, Sarkadi Adolf, Tomasik Antal, Keim Sándor főmérnökökké, Vécsei János segédtitkár titkárrá, Fésüs Károly, Farkas Ferenc, Faragó Albert, Borsos Adolf főmérnökökké, Köpf József, Székely Ferenc, Scheimarn Emil, Pácher Ferenc, Kiss Béla főellenőrökké, Ujlaki Henrik, Tóth Gergely, Bissitz Dávid főmérnökökké Oláh Gábor, Tervei Elek, Vurdi Miklós, Hetényi Gyula, Faragó János, Kiss Simon főellenőrökké, Kovács Lajos segédtitkár titkárrá, Urbányi Károly, Gál Károly, Valder Lajos főellenőrökké, Forró Ignác, Radó Salamon főmérnökké, Czö-

vek Gyula főellenőrre, Hosszu Jenő, Togány Armin, Bacsák István, Szentgyörgyi Gusztáv főmérnökökké, Vrancovics János, Ruzicska Ödön, Lantos Vilmos, Vilhelm Sámuel, Schlitt Géza, Püspöki Gusztáv, Vörös Zoltán, Kroncs József, Glázer Jenő főellenőrökké, Csáki Alajos s. titkár titkárrá, Vikkenhauser Ferenc főellenőrre, Langfelder Bertalan, Gerle József, Skuteczki Lajos, Kassai Farkas, Balázs Lajos, Simonyi Ignác főmérnökökké, Himann Lajos, Pitrolf Béla főellenőrre, Zsifkovics Antal s. titkár titkárrá, Farkas József, Butyka Lajos, Ujhelyi Géza főellenőrre, Kricsfalusi Mihály, Kozelka János, Strausz Lajos főmérnökökké, Balogh Imre, Müller Gyula főellenőrökké, Horti Tóbiás főmérnökké, Bereczki Sándor s. titkár titkárrá, Ruderschmidt hivatalnok főellenőrre, Bohai Béla és Szakál Ferenc s. titkárok titkárokká.

A 4. fizetési osztály első fizetési fokozatában mintegy nyolcvan 400 korona korpótlékban részesülnek. A 4. fizetési osztály 3. fizetési fokozatából ugyanazon osztály 2. fokozatába előlépett 73 ellenőr, 14 mérnök és egy hivatalnok.

Az 5. fizetési osztály első fokozatából a negyedik fizetési osztály 3. fizetési fokozatába kineveztetett 80 hivatalnok ellenőrre, 2. tógalmazó segédtitkárra és 9 segéd mérnök mérnökké.

Az 5. fizetési osztály 2. fizetési fokozatából ugyanazon osztály első fizetési osztály 1. fokozatába előlépett 54 hivatalnok és 22 mérnök.

A 6. fizetési osztály 1. fizetési fokozatából az 5. fizetési osztály 3. fokozatába kineveztek 100 hivatalnokot.

A 6. fizetési osztály 2. fokozatából ugyanazon osztály 1. fokozatába előlépett 166 hivatalnok.

Végül a 6. fizetési osztály 3. fokozatából a másodikba előlépett 217 hivatalnok.

EGYESÜLETI ELET.

(*) A „Kossuth Lajos“ betegs. és temetkezési egyesület 1907. évi május hó 5 én d. u. fél 3 órakor az egyesület saját helyiségében, Weitzer-utca 6. sz. választmányi ülést tart. Tárgysorozat: 1. Pénztári jelentés. 2. Jegyzőkönyv hitelesítése. 3. Esetleges indítványok. 4. Új tagok felvétele.

Sulkowski hercegnő válópere.

A bizonyítási eljárást befejezték.

Juniusban kihirdetik az ítéletet.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

Az, a már négy év óta huzódó válóper, melyet *Sulkowski* Ida hercegnő indított férje, *Tagányi* Sándor dr. aradi ügyvéd ellen, *befejezéséhez* közeledik. Az aradi törvényszéken ma délelőtt kihallgatták az utolsó tanut is, s ezzel a bizonyítási eljárás befejezést nyert. Így tehát néhány hét múlva meg lesz az ítélet is.

A nagy halmazzá sokasodott Tagányi—Sulkowski-féle ügyek között kétségtelenül legérdekesebb a válóper. Ezt Sulkowski Ida hercegnő 1903-ban indította férje ellen több címen, főképen pedig azért, mert állítólag Tagányi Sándor a hercegnőt durván és tetteleg bántalmazta. A tanúk kihallgatása s a bizonyítás adatainak összehordása mintegy két évet vett igénybe, úgy hogy a válóper tárgyalására csak 1905. március 17-én kerülhetett a sor. A tanácsban, mely e per felett döntenit volt hivatva, *Ottubay* Károly kuriai bíró, volt törvényszéki elnök elnökölt, előadó bíró *Lehrmann* Viktor, szavazó bíró pedig *Heller* Mór dr. törvényszéki bíró volt.

A bíróság teljes három óra hosszat tanácskozott zárt ülésben s csak magának a referens bírónak az előadása két órát vett igénybe. Az ügy részletes megvitatása után a bíróság meg-

hozta ítéletét, amely igen nagy meglepetést keltett. A törvényszék ugyanis Tagányi Sándorné Sulkowski Ida hercegnőt a házassági kötelék felbontása iránti keresetével elutasította és mint pervesztést, a fölmerül. összes költségek viselésében elmarasztalta.

Az ítéletnél csak az indokolás keltett nagyobb szenzációt. A törvényszék a hercegnő mint felperes által előadott házasságbontó okok közül csupán az egyik okot vette beigazoltnak, tudniillik azt, hogy Tagányi Sándor a hercegnőt durván és tetteleg bántalmazta, míg a másik két rendbeli előadott bontó okot bizonyítékok hiányában figyelmen kívül hagyta. Ami a beigazolt okot, t. i. a tetteleg bántalmazást illeti, a törvényszék a kihallgatott tanúk vallomásából azt bizonyítottan látta ugyan, de tekintettel arra, hogy a hercegnő a bántalmazások után az életközösséget Tagányi Sándorral továbbra is fentartotta és nem indított azonnal válópert, a bíróság ezt úgy vette, mintha a hercegnő férje tettét megbocsájtotta volna.

Az érdekes válóperben mint házasságvédő Páris Lajos dr. szerepelt, aki a házassági kötelék felbontását szintén ellenezte. A perben a hercegnőt Polónyi Géza és Pollacsek Alfréd dr. budapesti ügyvédek, Tagányi Sándort pedig Steinhardt Mór dr. képviselték.

Tekintettel arra, hogy a hercegnő által előadott házasságbontó okokat a törvényszék egy kivételével figyelmen kívül hagyta, s a bánásmódra vonatkozót sem méltányolta kellőleg, általánosan az a vélemény uralkodott az ítélet kihirdetése után, hogy a hercegnő más alapon fogja újból folyamatba tenni a válópert. A hercegnő azonban ügyvédjei tanácsára állhatatosan megmaradt eredeti keresete mellett, s az aradi törvényszék ítéletét megfelelően. Így került az ügy a nagyváradi kir. táblához, majd a kuriához s közben állandóan és ismételt hallgattak ki tanukat ebben a bonyodalmas perben. Közben többször megkísérelték, hogy a feleket kibékítsék, de erről a hercegnő tudni sem akart.

A hercegnő kívánságára ma két tanut hallgatott ki Lehmann Viktor törvényszéki bíró. Ez a két utolsó tanu, akiknek vallomásával a bizonyítási eljárás aktái lezárulnak, Nagy József pankotai plébános, aki ugyszólván napos vendég volt annak idején Tagányiéknaál és Kertai Ilma, aradi tanítónő, aki Tagányi Sándor dr. unokatestvére.

A kérdő pontok, amelyekre nézve a hercegnő kihallgatásukat kérte, főképp a bánásmódra vonatkoztak. Nagy József plébános előadta, hogy ő bár nap-nap után megfordult a peres felek házánaál, sosem tapasztalta, hogy köztük viszálykodás lenne. Ellenkezőleg, különösen a férj részéről mindig a legnagyobb gyengédséget figyelhette meg neje iránt. Kertai Ilma hasonlóképp vallott. Egyikük sem tudott arról, hogy Tagányi akár szóval, akár tettel bántalmazta volna a hercegnőt. A tárgyaláson a hercegnő részéről Pollacsek Alfréd dr., Tagányi részéről pedig Steinhardt Mór dr. voltak jelen.

Ítélethozatalra minden valószínűség szerint júniusban kerül a sor.

Pollacsek Alfréd dr. holnap Bécsbe utazik, hogy elreferálja Sulkowski Idának pere jelenlegi állását.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Péntek: Attaché, színmű. Csillag Teréz vendégfőléptével.

Szombat: Milliárdos kisasszony, operette.

Csillag Teréz vendégszereplései.

A szezon végén színházi gurmandériákkal kedveskedik az igazgató a közönségnek és — saját magának. A legbuzirabb színházi habítű is csak hálás lehet azért a nagy élvezetért, melyet Csillag Teréz vendégszerepeltetésével szerez Szendrey a közönségnek. A legszebben beszélő magyar művésznő, Csillag Teréz tegnap este lépett fel először a dolovai nábob Szentirmayné szerepében. Végtelen bájosan adta ezt a szeleburdi asszonyt, akinek nemes szíve Csillag Teréz minden szavában ott ragyogott. Csupa természetesség minden szava, minden mozdulata, semmi póz, csupán a nagy művészi készség, mely Csillag Teréz játékában meghódítja a nézőt. A közönség hálás lelkesedéssel ünnepelte a kiváló művésznőt.

Ma este a Szivem francia vígjátékban ragyogtatta művészetét. A francia mouden minden sikkjét, eleganciáját és szellemes beszédét tökéletes interpretációban láttuk Csillag Teréztől. Kellemesebben beszélni egyetlen más magyar művésznő sem tud, ennyi bájt pedig csak Csillag Teréz játékában és egyéniségében csodálhatunk.

A keret, melyben Csillag Teréz játszott, elég jó volt. Herczeg Ferenc darabjában *Mariházy, Várnay, Delly, Keszler* és *Faludy* nyújtottak jót. *K. Kápolnay* Juliska tulságosan drámai Jób Vilma volt. *Szilágyi* Berta határozottan rossz alakítást produkált. A Szivemben *Szendrey, Várnay* és *Delly* ismert jó alakításokkal járultak az est sikeréhez. H. G.

* **Piroska és a farkas.** Vasárnap délután rendkívül érdekes gyermekszínijáték kerül előadásra. Cselekménye azonos a nemesbeli Piroska és a farkas cselekményével. Ez lesz az utolsó délutáni előadás a közsínházban. A művészetiség fényesen állította ki a darabot, melyben foglalkoztatva vannak a társulat legjobb erői.

* **Csillag Teréz utolsó fellépte.** A magyar színpadon a beszélő művészet legnagyobb nő-képviselője: Csillag Teréz. Ez a zseniális talentum aradi vendégjátékainak előző két estéjén is legjava művészetét nyújtotta, ragyogó képességei azonban csak holnap, Meilhac vígjátékában, az *Attaché* ban fognak kibontakozni. Palmer báróné szerepét játssza Csillag Teréz ebben a ma is friss, eleven és nagy művészi gyönyörűséget nyújtó darabban s akik a kiváló művésznőt a maga teljes nagyságában akarják élvezni, alig mulaszthatják el, hogy ezt az alakítását megnézzék. Ez lesz egyben Csillag Teréznek utolsó fellépte. A többi szereplők: *Mariházy, Horti, Zalay Margit, Várnay, Delly* és *Faludy*.

* **Az aradi fénykép-kiállítás megnyitása.** Május 1-én délelőtt nyitották meg az Aradi Foto-Klub első országos művészi amatőr-fénykép-kiállítását a liceum disztermében. A megnyitó beszédet Bohus László báró mondotta, örömet fejezve ki a felett, hogy az Aradi Foto-Klubnak ez az első váltakozása olyan fényesen bevált, s hogy sikerült az ország legnevesebb amatőr fényképészeinek legjobb műveit összegyűjteni. A megnyitó beszéd után a megjelent közönség a képeket tekintette meg. A fénykép-kiállítás megnyitását megjelentek többek között: Vary János polgármester, Fábian László nyugalmazott főispán, Kádas Kálmán, Lócs Rezső, Kabdebo Géza ezredes, Szakoleczay Lajos, Pogonyi Nándor, Stengl Andor, és mások, az országos amatőr-fényképészek részéről ott voltak Kohlmann Arthur dr. és Balogh Zoltán; az Aradi Képzőművészeti társulat képviselőiben: Csank Lajos elnök, Jankó Gyula igazgató és Kaszab Géza titkár. Már az első napon élénken indult meg a kiállítás is. Rozsnyai Kálmán megvette Révész Zoltán című brom képét, Bohus László báró Matusik Nyírfáit és Naplementét, valamint Faix Jacques Hó-

farvosait, Auszterweil László dr. Matusik Márton Nyírfákat ábrázoló pigmentjét, Németh Lajos Matusik Márton 104-es számú platinotípiáját, Jankó Gyula Matusik Márton Tanulmányfejét, s végül Tonesz Aranka egy nyírfákat ábrázoló hangulatos képet.

A párisi munkásünnep.

700 letartóztatás.

Lövések a katonaságra.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 2.

A francia polgári társadalom, de maga a kormány is remegve várta az idei május elsejét, amelyre a francia szociálisták óriási tüntetést helyeztek kilátásba. A munka ünnepe minden nagyobb tüntetés nélkül ért véget, de néhány helyen véres összeütközés is történt a hatóság és a tömeg között.

A párisi május elsejéről az alábbi táviratok szólnak:

Páris, május 2. Egy ember egy omnibusz tetejéről a Place de la Republique levő csapatokra ötször lőtt revolverből. Egyik golyó átlukasztotta egy katona kabátját. Egy másik elgörcsítette egy vértessisaktarját. A lövöldözöt, valamint egy kíséretében levő embert letartóztatták. A rendőrség nehezen tudta a mérénlyöt kiragadni a tömeg köréből, mely meg akarta őt lincselni. Neve Law Jakab és orosz alattvaló. Ezután még tömeges letartóztatások történtek.

Páris, május 2. A munkástözsde környékén élénk élet uralkodik. Délig a hatósági közegekkel szemben kifejtett ellentállás, tiltott fegyverek viselése vagy anarkista iratok terjesztése miatt 180 személyt letartóztattak. Dél előtt nem voltak népgyűlések. A vidékről érkezett táviratok szerint a munkaszünet csak csekély mértékben érvényesült. Azt hiszik, hogy a mai nap nyugodtan fog eltelni.

Páris, május 2. Amint a rendőrök tegnap este 8 órakor a köztársaságtéren több, őket gúnyoló és szidalmazó munkást le akartak tartóztatni, a tömeg körülfogta a rendőröket, fenyegető magatartást tanúsított és a munkásokat ki akarta szabadítani. A rendőrök kénytelenek voltak karot rántani. Egyikük a levegőbe lőtt, mire több más rendőr érkezett segítségükre, kik kiszabadították társaikat és számos egyént letartóztattak.

Páris, május 2. A munkástözsde ma tartott gyűlésen a szindikátusi mozgalom miatt elbocsátott állami hivatalnokok egyike elnökölt. Hevesen támadta a kormány tagjait és különösen Briandt közoktatásügyi minisztert vádolta, hogy megtagadta multját, mert különben kötelességének tartotta volna a kormány polgári tagjait felvilágosítani a szociálista mozgalomról. Hangoztatta továbbá az általános munkaszünet és a katonaelenes propaganda szükségét. A gyűlés alatt katonaság gondoskodott a forgalom fentartásáról a Place de la Republique. Nevezetesebb incidens nem történt, mindamellét délután fél négyig a letartóztatottak száma több mint 350 volt.

Páris, május 2. A Jemattarakparton este 7 órakor egy rendőrt revolverlövessel könnyen megsebesítettek. Azt hiszik, hogy egy nő lőtt rá, de nem sikerült az illetőt elfogni. Eddig 700 letartóztatás történt.

Páris, máj. 2. A köztársaság tere este 9 órakor néptelen volt. Azt a Law nevű munkást, aki a katonaságra lövöldözött, letartóztatták. Lakásán házkutatást tartottak. Néhány lap jelentése szerint Law nem orosz, hanem amerikai. Hir szerint belehalt azon sebekbe, amelyeket az elkeseredett tömeg ejtett rajta.

Sztrájkvilág Aradon.

A cipészek sztrájkja véget ért. — A sütő sztrájk még tart. — Az építőmunkásoknak felmondanak!

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 2.

A mai napon az aradi munkásmozgalmakban két váratlan fordulat állott be. Az egyik az, hogy a cipésmunkások sztrájkja befejeződött, amennyiben a munkaadók és munkások között létrejött a békés megegyezés. A másik beállott fordulat óriási jelentőséggel bír. Ez ugyanis az első eset, hogy a munkaadók szerveződésének ereje a munkásokkal szemben kifejezésre jut. Az aradi építőmesterek t. i. mai ülésükön kimondták, hogy szombaton az összes építőmunkásoknak felmondanak, egy-két nappal ezelőtt teljesen indokolatlanul kitört sztrájk miatt. A legújabb munkásmozgalmakról az alábbiakat jelentjük:

(Béke a cipészek között.)

Az aradi cipésmunkások tudvalevőleg egy héttel ezelőtt sztrájkba állottak. mert a munkaadók nem teljesítették ama követelésüket, hogy egységes árszabály szerint fizessék őket. A békéltetési tárgyalások kevés megszakítással egész héten át folytak, de eredményük nem volt. Ma végre mindkét részről közeledés történt a békés kibontakozás felé.

A békéltetési tárgyalást délelőttre hívta össze ifj. *Varjassy* Lajos rendőrfogalmazó, iparhatósági biztos. A tárgyalást délelőtt félbeszakították és délután folytatták. A munkaadók és munkások megbízottai délután megkötötték az egyezséget, amely szerint az aradi cipésmunkások olyan bért kapnak, mint a cipőtermelő szövetkezet munkásai. A cipésmunkások holnap reggel már munkába állanak.

(A pékek sztrájkja.)

Az aradi sütőmunkások sztrájkja még mindig változatlanul tart. A munkaadók kijelentették, hogy nem bocsátkoznak tárgyalásokba a segédekkel s így az iparhatóság nem is tesz kísérletet békéltetési tárgyalások összehívására. A legtöbb sütőműhelyben a sztrájk dacára is serényen folyik a munka. Maguk a mesterek dolgoznak a gyuróteknőnél és állnak a sütőkemence előtt.

Hirt adtunk arról is, hogy a sztrájkoló sütőmunkások üzemhelyt akarnak felállítani. Mint értesülünk, az aradi vendéglősök és kávéások kijelentették, hogy amennyiben üzemhelyt állítanak fel a munkások, ennek a műhelynek süteményeit *bojkottálni fogják*.

Az üzemhelyre vonatkozólag az alábbi sorok közlésére kértünk fel:

Tegnapi hírével szemben, mintha sütődémet a sztrájkoló sütősegédeknek adtam volna át, bátor vagyok Önöket értesíteni, hogy ezen híruk nem felel meg a valóságnak. Megjegyzem, hogy jóhiszeműségükben nem kételkedem, sziveskedjenek azonban ezen híruket jelen soraim értelmében helyreigazítani. Kitűnő tisztelettel *May* János.

(Az építőmunkásoknak felmondanak.)

A Czeiler és Szathmáry-féle asztalosárugyárban, valamint *Stoll* Béla és *Juhász* István lakatosok műhelyeiben április 30-án, illetve május 2-án kitört sztrájkot illetőleg megállapította az aradi építőiparosok szövetsége, hogy a munkabeszüntetést nem a munkaadók cselekménye idézte elő, de egyedül és kizárólag az a körülmény, hogy a jelzett telepeken egy mázóli iparos segédei jelentek meg oly célból, hogy ott a mázóli iparos saját vállalati munkáját teljesítsék: az elkészült fa- és vasalkatrészek elvállalt mázóliását szokás és gyakorlatnak megfelelően a helyszínén végezzék. Ez a

munkateljesítés kizárólag a segédeit oda küldött mázóli iparos ténykedése volt s a három ipartelep asztalos, illetve lakatossegédei ezt — az ő munkaadójukon kívül álló ténykedést akarták megakadályozni s ez nem sikerülvén, bosszulták meg a munka azonnali beszüntetésével.

Ezt azzal indokolták, hogy a festőmunkások aláírták az ugynevezett „bárcát“, vagyis az építőiparosok szövetségének szerződési blankettáját, mely a bizalmi-férfi rendszert nem ismeri el.

Az aradi építőiparosok szövetsége ma délután ülést tartott s ezen kimondta, hogy a munkaadók az összes építőmunkásoknak szombaton felmondanak azzal, hogy az eddigi munkaes fizetési feltételek mellett visszafogadják őket, csupán hatalmi kérdésben, nevezetesen a bizalmi férfi-rendszer elismertetésében nem hajlandók a munkásoknak engedni. Azt követelik továbbá a munkásoktól, hogy valamenynyien írják alá a munkaadók bárcáját, amelynek pontjai, kivéve a bizalmi férfi-rendszert, teljesen megegyeznek a munkások munka- és fizetési feltételeivel.

HIREK.

Egy főhadnagy tragédiája.

Arad, május 2.

Az illúziók elmúltak, a nemzet fölébredt mámoros szabadság-álmából s ébredése nagy kiábrándulással járt. A hosszú alkotmányos küzdelemből az ország csak annyi hasznot húzott, hogy néhány ellenzéki vezér miniszter vagy őrszem lett.

Hogy mennyire nem történt egyéb változás, hogy csak személycsere s nem új rendszer köszöntött reánk, azt szomorúan bizonyítja szegény *László* Imre volt főhadnagy esete. *László*, mint ismeretes, még az abszolutisztikus éra idején egy alkalommal mulatozás közben a *Kossuth*-nótát húzatta, s ezért lefokozták a derék magyar fiút, akinek sziveleke együtt érzett a harcoló koalícióval. Mult áprilisban azután bekövetkezett a nagy fordulat, a koalíció kormányra került, s *László* remélni kezdett, hogy most az ő nagy sérelmét orvosolni fogják.

De ő is csalódott, mint csalódott az egész nemzet. Hiába kérvényezett, irt könyörgő leveleket, hiába igyekezett személyesen bejutni a miniszterekhez, — válasza sem méltatták. *Kossuth* Ferenc, a koalíció egykori vezére nem fogadta, a függetlenségi képviselők jóformán szóba se akartak állani vele. Csupán *Eötvös* Károly és *Olay* Lajos vették pártfogásukba, segíyenték, de érdekében egyebet mitsem tudtak elérni.

László pedig csak egy állást szeretne, háttárrendőri, rendőri, számtisztai vagy díjnoki állást, — s a kormány, a nemzeti kormány a *Kossuth* nóta áldozatáról egyáltalán tudomást sem akar venni, mert fél attól, hogy Bécsben megorrolnak érte. Szóval, ez a szerencsétlen flótás, akit nem protezsál *József* főherceg, ki van téve az elzüllésnek, az éhhalálnak vagy az öngyilkosságnak. Végső elkeseredésében ma este igen rezignált hangú levelet küldött egy országgyűlési képviselőnek, amelyben azt mondja, hogy szégyel előtte személyesen megjelenni s készül távozni a fővárosból; majd ezt írja:

— Ha a kegyelmes miniszter urak valahová kineveznek, nem fogok velem szégyent vallani. Ez utolsó kérésem, s többé nem alkalmatlankodom.

Ime, egy férfi, aki pályája delén letört, mert megrészegítette a koalíció politikája, s most a koalíció hallani sem akar róla. Pedig,

ha valakinek, úgy ennek a kormánynak kötelessége a hazafiság sorsüldözöttjét oltalmába venni, s gondoskodni kell jövőjéről. A volt főhadnagy dolgát egyébként a függetlenségi párt legközelebbi értekezletén *Zlinszky* István, doroghi képviselő szóvá fogja tenni, míg a képviselőházban valószínűleg *Olay* Lajos fog interpellálni *László* Imre ügyében.

— Minisztertanács. Ma délután 4 órakor minisztertanács volt, amelyen a folyó ügyekkel és a képviselőház elé terjesztendő javaslatokkal foglalkoztak.

— Az autonom vámtarifa. Budapestről táviratozzák: A képviselőház közgazdasági bizottsága ma délután *Batthyány* Tivadar gróf elnöklete alatt ülést tartott, a melynek első tárgya *Laehne* Hugó jelentése volt az autonom vámtarifáról. *Nagy* Ferenc kifogásolta politikai szempontból a jelentést és indítványozta, hogy a jelentést nyomassák ki, osszák szét és csak azután tüzzék ki tárgyalásra. Többeknek hozzászólása után elfogadták *Nagy* Ferenc indítványát. Több javaslat és jelentés le-tárgyalása után *Batthyány* Tivadar gróf kérte a bizottságot, hogy miután ő a Pó-zsony — bécsi villamos vasut ügyében nagyon exponálta magát, ennek a törvényjavaslatnak a tárgyalására a bizottság más elnököt válasszon. Néhány felszólalás után a kérdés tárgyalásának folytatását május 6-ára halasztották.

— A kulturpalota helye. A muzeumok és könyvtárak országos felügyelősége ma táviratot intézett *Varjassy* Lajos polgármesterhez s értésére adja, hogy holnap a felügyelőség két tagja érkezik Aradra. A muzeumok felügyelőségének kiküldöttjei holnap tanácskozni fognak a városrendezési bizottsággal a kulturpalota helyének kijelölése érdekében. A polgármester holnap délután három órára hívta össze értekezletre a városrendezési bizottság tagjait.

— A nő-képviselők. A budapesti feministák egyesülete abból az alkalomból, hogy a finnek tizenkilenc nőt választottak meg képviselőnek, megleghangú üdvözlést küldött a Kvinnesaks förbund elnökségének. „A finn nők dicsőségteljes győzelme, írják, örömmel és büszkeséggel tölt el bennünket. Ugyis mint nők, ugyis mint a finnekkel fajrokon magyarok üdvözlőjük győzelmüket, melyben az európai nők politikai egyenjogúsításának első lépését látjuk. Meg vagyunk győződve róla, hogy a finn férfiak példája elősegíti minden nemzet férfainak azt a belátását, hogy a nők politikai egyenjogúsítása immár halaszthatlan kötelességük. Az egyesület *Gripenberg* Alexandra bárónőt, a finn nemzeti nőszövetség elnökét is üdvözölte, aki tudvalevőleg egyike a megválasztott képviselőknél.

— Eljegyzés. *Hanthó* Jenő vármegyei aljegyző eljegyezte *Sánka* Ilus kisasszonyt Aradon.

— Elkobzott nemzetiségi lap. *Zólyomból* jelentik: Az itt megjelenő *Zvolenské Noviny* című tót hetilapot izgató husvétii cikke miatt a kir. ügyész rendeletére elkobozták.

— Új hadtestparancsnok. Bécsből táviratozzák: A hadsereg rendeleti közlönye közli *Potiorek* osztrák altábornagy kinevezését a III. hadtest parancsnokává és gráci parancsnokló tábornokká.

— Fülöp Julia fogva marad. Debrecenből jelentik: *Fülöp* Julia szülész nő letartóztatása ellen felebbezéssel élt. A törvényszék vádnácsa tegnap foglalkozott az ügygel és helyben hagyta a vizsgálóbíró intézkedését. A letartóztatott szülész nő nem nyugszik bele a

határozatba s ügyvédje útján szabadlábba helyezése érdekében a tábla váditanácsához fordul.

— **Nagy bányakatasztrófa.** *Charlestown* ből táviratozzák: A scar boroi Whittle bányában ma délután robbanás történt, mely alkalommal számosan életüket veszítették vagy megsebesültek. A robbanás idejében 100 ember tartózkodott a bányában.

— **Elgázolt vonat.** Berlinből táviratozzák: Tegnap délután a Spandau és Spandauer Bock között közlekedő közúti vasut egyik kocsiját egy vasuti vonat elgázolta. Két ember életét veszítette, 11 megsebesült. A szerencsétlenségnek az az oka, hogy a sorompót korán nyitották ki.

— **Kitüntetett tanító.** *Szabó* Lipót aradi lakos nyugalmazott igazgató tanítót a népoktatás terén szerzett érdemei elismerésül a király a koronás ezüst érdemkereszttel tüntette ki.

— **Halálozás.** *Stern* Adolf ujszentannai ker. rabbit nagy vesztesség érte. Édes anyja 67 éves korában rövid szenvedés után tegnap meghalt. Temetése pénteken délelőtt fél 10 órakor lesz.

— **A vidéki sajtó.** *Kabos* Bertalan, a „Temesvarer Zeitung“ felelős szerkesztője megvált állásától. Utódja *Kacser* Romulusz, a temesvári zsurnalisztika egyik kiváló tehetségű tagja lesz.

— **A kassai katonai gyilkosság.** *Kassáról* táviratozzák: Mult év augusztus havában, évfordulójára annak az eseménynek, hogy Bozics és Sántori hadnagyok a Kassai Hirlap szerkesztőségében halálosan megsebesítették Klein Lipót nyomdászt, a kassai szociáldemokrata párt aláírásával a hadsereg ellen röpirat jelent meg. Az ügyesség hadsereg elleni lázítás miatt vádat emelt. A szerződés Kovács Kálmán gyári művezető vállalta el. Ma volt az ügynek esküdszéki főtárgyalása. Az esküdtek az igaztásra és lázításra vonatkozó kérdésre *nemmel feleltek*, mire a bíróság a vádlottat felmentette.

— **Rózsáunnepele Aradon.** Az aradi Fehér Kereszt-gyermekvéde egyesület választmányára gróf *Károlyi* Gyuláné elnöklété alatt ma délután ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy július 30-án rózsáunnepelet rendeznek, amelyen megtartják a sorshuzást. A 3000 sorsjegyből eddig 2000 darabot adott el az egyesület. Végül kimondta a választmány, hogy taggyűjtés céljából társadalmi téren nagyobb akciót indít meg.

— **Örültek a Burgban.** *Bécsből* telegrafálják: A bécsi Burgban szenzációs letartóztatás történt. Két nőt, akik a király lakosztályába akartak hatolni, átadták a rendőrségnek. Mindkettő orosz leány: *Rosenthal* Stanislawá és *Chrabaska* Stanislawá a nevük. Még csak néhány nappal ezelőtt érkeztek Bécsbe Lengyelországból. Ma délután a Burg ama részében helyezkedtek el, ahol a király lakosztályai vannak. Amikor megkérdezték tőlük, hogy mi járatban vannak, kijelentették, hogy a királyhoz akarnak menni audienciára. Fontos államtitkok birtokában vannak és ezeket akarják elmondani a királynak. Természetesen elutasították őket. De a nők csak nem távoztak. Amikor pedig el akarták távolítani őket, dühöngeni kezdtek és erővel akartak behatolni a felsége lakosztályába. Természetesen rögtön letartóztatták őket és ekkor kitűnt, hogy mind a két nő közveszélyes örült.

— **A könyvvigécek ellen.** Az aradi kereskedelmi és iparkamara körleveleket küld szét, a melyben közli, hogy legutóbbi közgyűlésén a következő határozatot hozta:

Kimondja a kamarai közgyűlés, hogy a könyvkereskedés százados üzleti tradícióival ellenkezőnek és feltétlenül elítélendőnek tartja a fővárosi könyvkiadó vállalatoknak abbéli eljárását, hogy a közvetítő vidéki kereskedők mellőzésével és ugyiszólván azoknak fejei felett

a közönséggel közvetlen érintkezésbe lépnek, és minden egyes nagyobb szabású irodalmi vállalkozás alkalmával a házaló ügynököknek egész sáskahadával lepik el az országot és eként legnagyobb mértékben károsítják a hazai irodalomnak lelkes és kipróbált apostolait, a vidéki könyvkereskedőket.

— **Leégett falu.** *Déva*-ról jelentik: Perkaszon tegnap délelőtt 11 órakor nagy tűz keletkezett egy szolgának eldobott cigarettájától. Az óriási viharban a tűz tiz házat is átugorva, rendszertelenül terjedt ide s tova és a nép tehetetlenül állott, mert oltani nem lehetett. A község mellett a 64. ezred egy százada Töpler főhadnagy vezetése mellett éppen gyakorlatozott és mikor a tüzet látták, odasiettek és emberfölötti erőt fejtettek ki a mentésben és a tűz továbbterjedésének meggátolásában. Egy öreg ember, aki félév óta betegen feküdt, menekülni már nem tudott és bennégett. Összesen 40 lakóház, az összes gazdasági épületekkel együtt leégett, két szarvasmarha, nagymennyiségű szárnyas és az összes takarmány és gabona elpusztult. Biztosítva csak kevés volt. Az alispán a nyomor enyhítésére intézkedéseket tett.

— **Függetlenségi pártszervekedés Radnán.** *A radnai* választókerület függetlenségi és 48-as párti választói e hó 8-ikán délután négy órakor pártszervező gyűlést tart.

— **Ó-Budán kiöntött a Duna.** Ó Buda lakosságát nagy veszedelemmel fenyegeti a Duna áradása. Már tegnap az árvíz elöntötte a Filateri dűlőt és a környék házait, utcáit is az áradás fenyegeti. Az áradás úgy történt, hogy a védgát melletti árok a Duna magas vizállása folytán megtelt vízzel és a folyton benyomuló víz az egész dűlőt elöntötte. A dűlön térdig ér a víz, és a mélyebb fekvésű Kapas- és Hold-utcák házait is elárasztotta. A Duna vizállása most Ó-Budánál 580 cm. A mai délelőtt folyamán 2 centimétert áradt, és az áradás tetőzése holnap reggelre várható. Az elárasztott házakból a lakókat kilakoltatták. A dűlön csónakon szállítják az embereket a lakásaikhoz, vagy onnan. A III. kerületi előjáróság száz munkást fogadott fel az árvízveszedelmi munkákra. A munkások ma oly magas béreket követeltek, hogy az előjáróság ezt nem tudta megadni. Erre a munkások kimondták a sztrájkot. Az előjáróság katonai segítséget kért és a térparancsnokság egy hidász zászlóalját vezényelt ki. Most katonák dolgoznak a védgátakon. Félt, hogy a mai nap folyamán nagyobb lesz az áradás és így több házat fog elönteni.

— **Rablótámadás egy falu ellen.** Vakmerő rablótámadást intézett egy jól szervezett banda ez év március 13-án este 9—10 óra között a pestmegyei Bénye község községháza ellen. Este 10 óra tájban *Regdán* Pál éjjeli őrgyanus zajt hallott a községháza udvarán. Alig hogy kilépett az udvarra, hogy a zaj okát megtudja, ebben a pillanatban a bal arcát oly hatalmas ütés érte, hogy a szerencsétlen ember nyomban meghalt. A támadók azután kivonultak a községháza tanácsterméből a nagy Wertheimsekrelynt s azt egy háromlovas kocsira rakva kivitték a gombai határba s ott fejszékkel feltörték. A vasszekerényből 700 kor. 45 fillér készpénzt raboltak el. A nagy zajra az egész község figyelmes lett, de a rablókat munkájukban nem merete renki sem zavarni. A megindult széleskörű nyomozat során megállapítást nyert, hogy a vakmerő rablógyilkosság tettesei Orbán György Károly, Orbán Károly, Orbán Dani, Sztojka Vendel, Sztojka Bajka, Kolompár Netli, Kolompár Bodó Mari, Kolompár Makula Mari, Kolompár Mari, Kolompár Murzsa voltak. Ezek közül Orbán György Károlyt, Orbán Károlyt és Orbán István-

nét március 30-án fogták el Lipótváron, mikor a fegyházban büntetését töltő atyjukat megakarták látogatni. Orbán Dani, Sztojka Vendel és Sztojka Bajka pedig még ideje korán megszöktek. A többiek már benn vannak a Pestvidéki törvényszék fogházában s az ügyesség indítványa alapján dr. Aczél vizsgálóbíró rablás és gyilkosság büntetési miatt rendelte el ellenük a vizsgálatot s a vizsgálati fogságot.

— **Leégett raktár.** *Bremából* táviratozzák: Ma este 6 órakor a 14. számú raktárban nagy tűz tört ki, 6000 bál gyapot elégett. A raktár fele elpusztult, míg a másik felét a tűzoltóság megmentette.

— **Pénzügyi épület Mária-Radnán.** A máriaradnai pénzügyőrség és adóhivatal helyiségeinek elhelyezésére a pénzügyminiszter 53.225 kor. 46 fillér költséggel kincstári épületet óhajtott építtetni. A vállalkozók ajánlataikat május 13-ig Aradon a pénzügyigazgatóságnál adhatják be.

— **Légberöpült löporraktár.** *Nápolyból* táviratozzák: A Fontaine Roche bányatársaság löporraktára, melyben 800 kilogramm fekete löpor és egyéb robbanó anyagok voltak, az éjjel légberöpült. Az anyagi kár jelentékeny. Emberéletben nem esett kár. Minden jel arra enged következtetni, hogy a robbanás merényletnek a következménye.

— **Az aradi ármentesítő és belvízszabályozó társulat** rendes közgyűlését tegnap tartotta meg Kisjenőn. A közgyűlést Kakas József társulati alelnök vezette. Az előadói tisztet Ujj János társulati igazgató főmérnök töltötte be. Elnök meleg hangon parentálta el néhai id. Králicz Gyula és Razel István választmányi tagokat. Azután a 17 pontból álló tárgysorozatot tárgyalták le. A tárgysorozat fontosabb pontjai voltak a közmunkálatokra vonatkozó jelentések. Elnök bejelentette az érdekeltségnek a közmunkálatokhoz való hozzájárulására vonatkozó osztályozási javaslatnak a belügyminiszteri jóváhagyását. A Vadász-Barakonyi úton a Fehér Körösön keresztül építendő hid költségeihez való hozzájárulást natározatilag kimondták. Foglalkoztak több miniszteri és alispáni rendelettel, végül elhalálozás és elköltözés folytán megüresedett választmányi tagok helyét töltötték be. A közgyűlést a kaszinóon társas ebéd követte.

— **Idült tüdőhurut** gyógykezelésénél a „Sirolin-Roche“ feltétlenül igénybe veendő, mivel a legtekintélyesebb egyetemi tanárok egybehangzó nyilatkozata szerint a köpetet legrövidebb idő alatt kevesbiti, esetleges lázt leszállítja és az étvágyat előmozdítja. „Sirolin-Roche“ ugyan egy creosot preparatum, de nem az ilyenü preparatumok rossz ízével. Teljesen méregtelen és nagy adagokban véve is tökéletesen felemészthető. Naponta 3—6 teakanál elegendő, az eset súlyosságához mérten. „Sirolin-Roche“ kapható a gyógyszerárakban.

— **Amateur fényképezőknek!** Altalános ismert kitűnő szalon- és uti fényképezési készülékek, felülmúlhatatlan minőségű pillanat kézi aparátusok, valamint mindenféle fényképezési cikkek *Moll A.* cégnél (Bécs, Tuchlauben 9., cs. és kir. udvari szállító) kaphatók. Ezen üzletág alapított 1854-ben. Kívánatra nagy képes árjegyzéket bérmentve küld a cég.

— **Üzletáthelyezés végett** mélyen leszállított árak. Legfinomabb szemüveg és orrcsüptetők 1 korona és 2 korona, akár orvosi rendelet szerint is. Sérvkötők 3 korona, 5 korona, legfinomabb clase bőrből 7 korona. Deutsch Mihály orvosi műszerésznel Arad, Deák Ferenc-utca 1. szám „Vas-Szálloda“ épületében. 1916

— **Praeservativ** ideális legjobb minőségben Vojtek és Weisznál. 201

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— **Uj nemzetiségi pénzintézet.** A torontálmegyei Pészakon román nemzetiségi bank alakul *Pesacana* címmel. Alakuló közgyűlését május 7-én tartják meg.

— **Hidak helyreállítása Aradmegyében.** Aradmegye törvényhatósági utjain az idén több hid és műtárgy kerül kijavításra, illetőleg helyreállításra. A 29.903 korona 05 fillérrel előírt nyert munkákra az aradi államépítészeti hivatal ki is írta az árlejtést május 25-iki határidővel.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 2.

Amerika 2 magasabb. Kínálat és vételkedv korlátolt.
20 fillérrel magasabb árak.

Az árak 50 kilonként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza májusra	8.91—8.92	9.05—9.06
Buza októberre	9.31—9.32	9.50—9.51
Zab októberre	6.78—6.79	6.84—6.85
Rozs októberre	7.72—7.73	7.85—7.86
Új tengeri	5.82—5.83	5.90—5.91

Zárul 5 órakor:

Osztályhitelrészvény	684.75
Magyar hitelrészvény	775.—
Lezártbank részvény	505.—
Magyar jelzálog hitelbank	494.75
Osztály-magyar államvasuti részvény	68.—
Déli vasút	134.50
Agrárbank részvény	470.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Május 2. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közep páronként: 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 144—145 fillérig; fiatal közep páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 145—146 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 146—147 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közep páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.

Sertésleiszám: Április hó 29. napján volt készlet 26,712 darab, április hó 30. napján főlhajtott 231 darab, április hó 30. napján elszállított 252 darab, április hó 30. napjára maradt készletben 26,91 darab.

A hízott sertésleiszám iranyzata: Nyugodt.

IDEGENEK ARADON.

— Május 2 —

Központi szálloda. Dr. Fábry Sándor főispán Békésgyula. — Csillag Teréz színésznő Budapest. — Nemes Lajos ékszerész Budapest. — Scherr Emil dr. ügyvéd Facset. — Bárnéwitz Pál igazgató Berlin. — Richter Miksa igazgató Berlin. — Rajner Ferenc realiskolai igazgató Budapest. — Kabos Bertalan szerkesztő Budapest. — Mendl Ferenc tiszteltyettes Tirol. — Füzesséry Kálmán főmérnök Makó. — Kalló Gyula főmérnök Makó. — Kardos Samu mérnök Makó. — Zerkovitz Rezső főmérnök és neje Gyula. — Schlesinger Sándor főmérnök Budapest. — Dénes Jakab dr. ügyvéd Buttyin. — Vajda Béla mérnök Gyula. — Boros Samu magánzó és neje Soborsin. — Feinkuchen Bernát birtokos Berza. — Langer Nándor főjegyző és neje Vinga. — Matyasowszky Miklós titkár Budapest. — Fabler Alfréd birtokos Kernabrunn. — Paguba Virgil dr. ügyvéd Tenka. — Gransam Ferenc birtokos T-Kalán. — Lukács Sándor főhadnagy Czernovitz.

Fehér Kereszt szálloda. Prihradny Henrik huszárcapitány Nagykikinda. — Kovács Árpád főmérnök Kispest. — Büchler Mór dr. főorvos és neje Vajdahunyad. — Adelsberg Miksa kereskedő Bécs. — Szegő Tivadar mérnök Sopron. — Horváth János birtokos és családja Kecskemét. — Sugár Zoltán hivatalnok Kassa. — Kis György hivatalnok Debrecen. — Schwarcz Andor kereskedő Szeged. — Sebők Dániel dr. ügyvéd Budapest. — Steiner Géza gyáros Bécs. — Molnár Sándor gazdálkodó Nagybescerek. — Klein Arthur magánzó Félégyháza. — Faragó Kálmán lelkész Nagyvárad. — Garay Béla dr. orvos Szeged. — Katona Sándor gazdálkodó Makó. — Fischer Ferenc kereskedő Óbecse. — Barát János tisztviselő Nagyenyed. — Steinhard Vilmos gyáros Bécs. — Szabó Alfréd hivatalnok Fiume. — Singer Gyula hivatalnok Orsova. — Torma Endre vegyész Budapest. — Berger Frigyes kereskedő Temesvár. — Radó Béla utazó Budapest. — Herczföld Károly utazó Budapest. — Kohn Gyula utazó Budapest. — Lederer Ignác utazó Budapest. — Boskovicz Ignác utazó Budapest. — Goldberger Nándor utazó Budapest. — Schwarcz Dávid utazó Budapest. — Unger Mór utazó Budapest. — Schle-

singer Samu utazó Budapest. — Veisz Manó utazó Budapest. — Veisz Odón utazó Budapest. — Splitter Jakab utazó Budapest. — Lipoveczki János utazó Budapest. — Bayreder József utazó Temesvár. — Schonnenshein Adolf utazó Bécs. — Splitter Jakab utazó Bécs. — Veiler Ede utazó Bécs. — Verner Jakab utazó Bécs. — Laufer Samu utazó Bécs.

FERENCZ JÓZSEF keserűvíz

Nemzeti Színház

Pénteken, 1907. évi május hó 3-án:

OSILLAG TERÉZ mint vendég:

Az att ché.

Vigjáték 4 felvonásban. Irta: Meilhac Heurik. Fordította: Knyaskó Lajos.

SZEMÉLYEK:

Prachs gróf	Ma iházi M.	Felgel	Várnai Jenő.
Scharpf baró	Horti Sándor	Méré Lucien	Déli La os.
Scharpfné	Zalai Margit.	Frondeville	Ujj Kálmán.
Palmer báróné	Csillag Teréz.	Mac-ray	Faludi K.

Kezdete este 7 óra fel orakor.

NYILTTER.*

Kellner György
törvh. m. kir. állatorvos
lakását a mai naptól kezdve **Kápolna-utca 8b.,** Lipót-utca sarok (Gruber-féle ház) 1276
helyezte át.

Boros Béni-tér és Nádor-utca sarokán egy 4 szobából álló erkélyes 1293

lakás
augusztus 1-től
kiaadó.

157

Magy. kir. szab. osztálysorsjáték

Az 1907. május 23 án és 25-én kezdődő

XX. sorsjáték

I. osztályának

huzására szóló sorsjegyek nálam már kaphatók.

Az eredeti árak a következők:

1/1 sorsjegy	12 — korona
1/2 " "	6. — " "
1/4 " "	3. — " "
1/8 " "	1.50 " "

Sorsjegyek dus választékban kaphatók, — többek közt a következő számok:

99351	99358	99364	99375
4/4	4/4	4/4	4/4
11956	11975	36051	36060
8/8	8/8	8/8	8/8
36051	55801	55810	55824
8/8	8/8	8/8	8/8

1903. július 15-én

eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

36051 szám tizenötezer

koronát, az 1905. évi április hó 15-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

36053 szám ötezer

koronát és az 1906. évi február hó 14-én eszközölt huzás alkalmával az általam eladott

99354 szám tízezer,

míg 1907. április 4-én ugyanezen szám **kétezer** koronát nyertek. Ezekon kívül számos 2000, 1000 és 500 kor. nyereményeket fizettem ki.

Walfisch Armin

bank és váltó-üzlete Aradon.

Alapított 1875. évben. 1246

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Helybeli és megyei telefonszám 129.

Sirolin

Ennek az étvágyat és a testhelyet megzavaró
teli a köhögést, vérdeteket, éjjeli izgatást.Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint ahogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenképp
„Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Ez a készítmény rendelhető a gyógyszertárakban.
— Az étvágyat 4-5 napra.

5855

Egyesületek, casinók, társaságok és a vendéglős urak becses figyelmét felhívom a tavaszi idény beálltával a raktáromon levő és legjobb minőségű

gyertyán és bükkfa-bábuimra és avatódi lygnum-sanktum teke-golyóimra

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Bauer Gyula

tajték-, pipa- és műsztergályos üzlete 1285

ARAD, (Minorita-palota)

1223—1907. szám

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy körjegyzői iródamban egy a jegyzői teendőiben teljes jártassággal bíró józan életű és példás erkölcsű egyén szonnal alkalmazást nyerhet.

Évi fizetése 800 kor. magánjövdelemből 1/4 rész, végrehajtásokért napi 3 kor. díj.

Előnyben részesülnek a román nyelvet is bíró egyének.

Felhívom mindazokat, kik ezen állandó állást elfoglalni óhajtják, hogy haladéktalanul személyesen jelentkezzenek, vagy eddigi szolgálatukat és erkölcsi magaviseletüket igazoló okmányaikat hozzám sürgősen mutassák be.

Tótváradon, 1907. április hó 26-án.

Tomutia Vazul,

kjegyző.

1274

12221—1907.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi Ministeriumnak rendelete nyomán ezennel közhirre tesszük, hogy a báró Wüllerstorff-Urbair Bernát ellentengernagy által két szegény beteg tengerész katona segélyezésére létesített „Mária Anna Császárné“ alapítvány jövedelméből 1907. évben két szegény beteg tengerész katona között 140—140 koronás segély fog kiosztatni.

Az alapítványra oly tengerész katonák bírnak igényvel, kik a cs. és kir. hadi tengerészet kötelékéből tényleges katonai szolgálatuk alatt keletkezett betegség miatt, ellátási igény nélkül bocsáttattak el.

Az alapítványi segély a folyamodók közül a két legeredmesebbnek egy évre adományozatik és augusztus hó 10-én mint az alapító halálának évfordulóján fizettetik ki. Azon körülmény, hogy valaki ezen alapítvány jótéteményében már részesült, a segélydíjnak újbóli elnyerését nem zárja ki.

Felhívatnak tehát az igényjogosultak, hogy a szükséges igazoló okmányokkal felszerelt pályázati folyamodványaikat folyó évi július hó 1-ig a triestli cs. és kir. tengerész kerületi parancsnoksághoz nyújtsák be.

A folyamodó által igazolandó:

1. hogy a cs. és kir. hadi tengerészet kötelékéből tényleges katonai szolgálata alatt keletkezett betegsége miatt, ellátási igény nélkül bocsáttatott el;

2. hogy vagyontalan szegény és segélyre szorul.

Ezen utóbbi körülmény szegénységi vagy helyhatósági bizonyítvánnyal igazolandó.

Július 1-én túl beérkező folyamodványok nem vétetnek figyelembe.

Arad, 1907. évi április hó 27-én.

A városi tanács.

A Vörösmarty-utca 3. száma

házban, a II. emeleten,

egy szép uri lakás

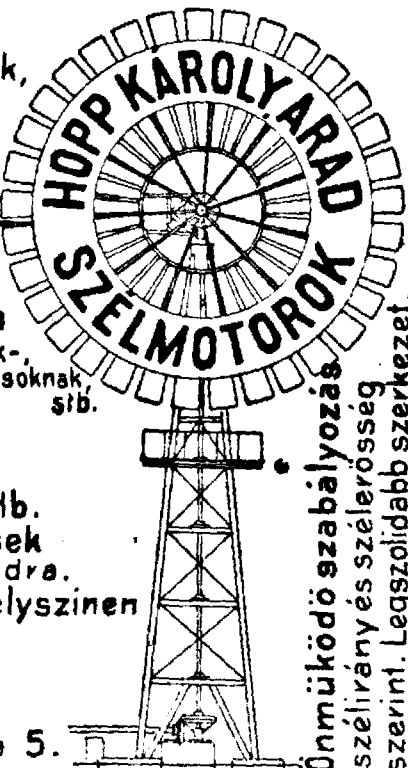
előnyös feltételek mellett

kiadó.

Bővebbet a házban 6 ajtó sz. alatt.

Legolcsóbb üzemelő malmok, mezőgazdasági gépek, stb. részére.

Kiszolgálás és javítás ki van zárva.

Költségnélküli vizellátása községek-gyártelepek-gazdaságok-mezei lakások-villák-, vasúti állomásoknak stb.

Megöntözése

kertek- és parkoknak.

Lecsapolása

tavak- és téglagyáraknak, stb.

Tervek és költségvetések

minden alkalmazási módra.

Tervezetek kívánatra a helyszínen felvételnek.

HOPP KÁROLY

műszaki-irodája,

ARAD, Széchenyi-utca 5.

Önműködő szabályozás szélirány és szélerősség szerinti. Legszolidabb szerkezet. legmagasabb munkaképesség.

Fodrász üzlet áthelyezés.

Tisztelettel tudatom a nagyérdemű közönséggel, hogy Andrassy-tér Neuman-palotában létezett

Fodrász-üzletemet

a szomszédos Kiss örökösök Andrassy-tér 22. sz. alatti házba helyezem át május hó elsejétől.

Kérem igen tisztelt vendégeimet mint a nagyérdemű közönséget új helyiségemben is méltassa üzletemet eddigi pártfogására.

Nagybecsű támogatást az én és árvám nevében megköszönve, további kegyes jóindulatáért esedezve

kiváló tisztelettel

1227

özv. Kemény Ferenczné.

Szilágyi Márton

Arad legnagyobb

és legolcsóbb 1290

óra-javító

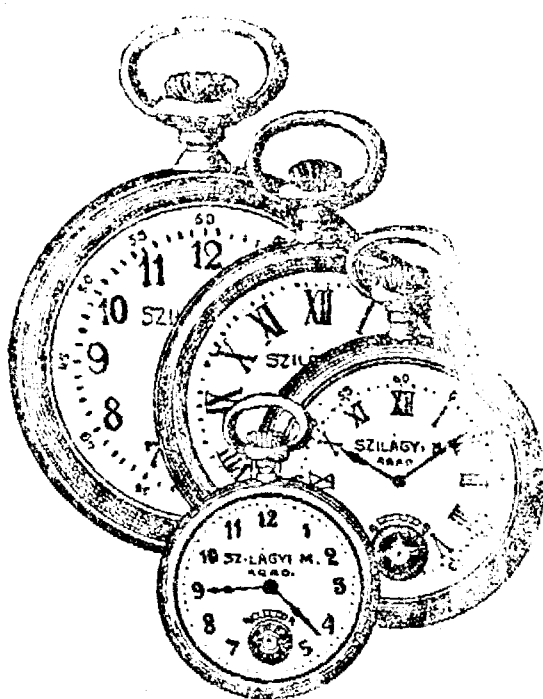
műhelye

a színház oldala mellett, Vörösmarty-utca 3. szám.

Raktáron

mindennemű órák

3 évi jótállás mellett.

Szőlőoltványok.

Fajtiszta riparia portalis alanyon oltott, elsőrendű, duggyökerzetű, bor és csemegefajú

ásoltványokat

szállít, ameddig a készlet tart:

Hámory Gazdaság szőlőoltvány-telepe Arad.

Bővebb felvilágosítással és árajánlattal szívesen szolgál Deák Ferenc utca 3. sz. a. 303

Telefon 229.

Telefon 229.

Megérkeztek: ¹²¹⁵ a legujabb kivitelű, legjobb szerkezetű **jégszekrények,**

melyek kevés jéggel kitűnően hűtenek

Andrassy-tér 16. sz.

Szabó Albert

6 es. és kir. ionsége Jézsei 16-herceg udvari szállitójja.

Városi és megyei telefon 239.

Fogorvosi és fogtechnikai műterem.

Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy Aradon, József főherceg-ut 1. sz. házban

fogorvosi és fogtechnikai műtermet nyitottam, a hol minden a szakmába illő műtetteket pontosan és és jutányosan végzek.

Kiváló tisztelettel

VAJDA BENŐ

1264 fogorvos.

3 régi szó...	3 új szó...
Altwater	Altwater
Gessler	Gessler
Jägerndorf	Budapest

Permetező javítások elfogadtatnak.

M. kir. szabadalmazott

Borszivattyuk

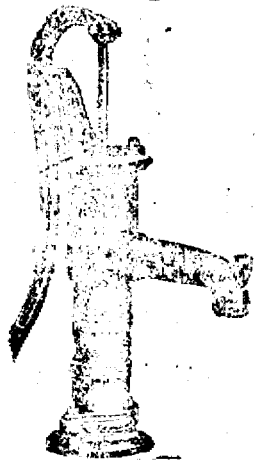
a hozzá való legjobb, ma legújabb gummi csövek legolcsóbb árakban.

A szivattyú hengerből a por utolsó seppig kifolyik, a szőlő magvak, bogyók és egyéb tisztatlanságok szonnal továbbhittatnak, ezáltal a szivattyú nem romlik és a hort nem szennyeződik, a gépezet jó működésért 3 évi jótállás, ingyen javítás.

Tűzi fecskendők

golyó szelepekkel. Kőszékeknek legalkalmasabban, mert nemokos és saros víz használatakor sem ragadnak meg a szivattyút, — a gép jó működésért 3 évi jótállás (ingyen javítás), hozzá való országos egységes csövek és a legjobb minőségű baill

gummitirozott kendercsövek a legolcsóbb árban.

Kutak

a hozzávaló csövekkel olcsóbbak és jobbak, mint bármely helyi vagy külföldi gyárban.

Hönig Otto

M. királyi szabadalmazott tűzi fecskendő és szivattyú készítő. 290

Arad, Rákóczi-utca 27. sz.

Legolcsóbb, legjobb bevásárlási forrás háztartási szükségletek fedezésére.

A J A N I J U K.

Arccremek	Fogpasták
Illatszerek	Fogkefék
Hőlepporok	Szájvizek
Kolnóvizek	Szappanok
Fogporok	Hajvizek
Fogcremek	Szoba-illatok

VOJTEK ÉS WEISZ

drogueria és parfumeria nagykereskedése 341

ARADON.

Tápértékben leggazdagabb, Hatásában felülmúlhatatlan

a Hajós-féle kellemes ízű

Csukamájolaj.

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt. — Ára egy üvegnek 2 korona. —

313

Tyúkszem már nincs többé!

egy kőltanak ezren meg ezren, akik a Hajós-féle

ANAGALLINT

használták. Ára egy üvegnek utasítással 70 fillér.

Dr. D. Graur Viktor aradi fogorvos bacteriumölő

szájvizének és fogporának egyedüli raktára

egy üveg szájviz 2 kor., egy doboz fogpor 1 kor.

Fenyőillat a szobában. Ára 70 fill.

Ibolya, Gyöngyvirág és Heliotrop szobaillatok, üvegje 70 fill.

„NEVER“ amerikai gummi, a legjobb, 6 drb. 2 korona.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrassy-tér 22. sz. 3. mezzszobával szemben.

A hölgyközönség figyelmébe!

Budapesten szerzett gyakorlattal bíró fodrásznő

ajánlkozik uri házakhoz jutányos árért. — A mai kornak megfelelő kiállítással b. pártfogásukért esedezem tisztelettel

Parlagi Andorné,

1012 Szent-Péter-tér 6a. szám.

216—1907. vhtó szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közzhírré teszi, hogy az aradi kir. törvényszéknek 1907. évi 4439. számú végzése következtében Veliciu Mihály ügyvéd által képviselt Heskőjon Anna javára, Martin Péter és neje ellen 298 korona s jár. erejéig 1907. évi április hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 831 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: lovak, kocsik, butorok stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kisjenői kir. járásbíró 1907. évi V. 123/2. számú végzése folytán 298 korona tökékövetelés, ennek 1907. évi március hó 10. napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 90 kor. 86 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Seprősön leendő megtartására 1907. évi május hó 11-ik napjának délelőtti 11 óraja határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a többit ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 102. §. értelmében ezek javára is elrendelhetik.

Kelt Kisjenőn, 1907. évi április hó 24. napján.

Balassa,

1278

kir. bír. végrehajtó

TITKOS

betegségek ellen legjobb szer a törvényesen védett

„TRIAS“

mely 2-3 nap alatt felültség mellett a legolcsóbban húgycsőfolyást megszünteti. Ára: férfiaknak K 1.50. nőknek K 2.50.

Kö-zvény, Csuz, Rheuma, fő- és fogfájás ellen a

PAPP-féle

„MENTHOLIN“

biztos hatású gyógyszer.

Egy próba elegendő!

Ára 1 korona.

Főnteket titoktartás mellett küldi:

PAPP L.

gyógyszertára Tiszaszentimrén.

Főraktár Aradon: 3382

Földes Klemen gyógyiárában.

APRÓ HIRDETESEK.

A kinek

ismeretseg hajan

házaslársra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellerre,
kertészre.kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
penzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

Aki

eladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

Aki

bérbeadni kíván

bírtokot,
házat,
vadászterü-
letet,halászatot,
telket,
kocsit,
lovat.

Aki

mindezeket vétel vagy bérbevétel cél-
jából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbizto-
sabbban értezt, ha az

„ARADI KOZLÖNY“

kis hirdetési
rovátat használja.

Már nagyon szeretnék

Önnel megismerkedni: — hogyan
volna ez lehetséges? Mikor és hol
találkozhatunk? Irjon! F. 1284

Nagyon szerény igényű

középkorú izr. urinő ajánlkozik
magányos izr. emberhez házveze-
tőnének ki gyerekeket is gondozna.
A háztartás minden ágában jártas.
Cím Perceel Zsófi Usanád-Apát-
falván. 1278

Sóhere lekaszállásra

a Mihály-utcában circa 4500 □-ül
területről eladó. Bővebbet Ederer
Károlynál Forray-utca. 1284

Keresek

vegyesáru üzletem részére egy se-
gédet lehetőleg azonnali belépésre.
Irsai Samu Világos. 1267

Vaszkó-Gilányi „Vezérkönyv“

Segédkönyv magántanulóknak a
négy polgári osztályból való vizsga
sikeres letételére. A két kötet ára
8 korona. A pénz előleges bekül-
désénél bérmentve küldi Ingusz I.
és Fia könyvkereskedése Arad. 361

Jég

kapható havi bérletben naponta
házhoz szállítva Petőfi-u. 7/a. Te-
lefon 199. szám. 1253

Jegyzői, esetleg ügyvédi

irodában alkalmazást keres egy
szerény igényű állami nyugdíjas,
ki írógéppel is ért dolgozni. Kát-
tai P. Arad, Süveg-tér 2. sz. 1275Egy billiárd asztal
jutányosan eladó Teleki-utca 15.
szám alatt.

Forray-utcai

3. sz. I. em. egy elegans butoro-
zott utcai szoba külön bejárattal
azonnal kiadó.

Egy olcsó pince

az Acsev. palota közelében bérbe-
vételre kerestetik. — Ajánlatokat
„Pince“ jellegével a kiadóhivatalba
kérünk.

Egy réz függő műhelylámpás,

házbutorok és üres üvegek eladók
Teleky-utca 10. sz. I. em.

Telefon szám 184. Mosóintézet átvétel! Telefon szám 184.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú évek óta fen-
álló és teljes megelégedésre működő, legjobb hírnévnek örvendő

Bettelheim-féle mosóintézetet

Antich Lajos-utca 2. szám átvettém és annak szakzerű kezelését személye-
sen fogom tovább vezetni. — Pfelölnye intézetemnek, hogy a mosást és tisztítást
háziilag kezel, minden vegyszer mellőzésevel, kizárólagosan kézimó-
nással, melynek következtében a ruha nincs kitéve időelötti romlásnak.Sok éven át szerzett tapasztalataim remélni engedik, hogy kifogástalan munka
szállításával ki fogom érdemelni t. megrendelőim feltétlen bizalmát.

Kiváló tisztelettel

753

FISCHER LIPÓTNÉ,

a Bettelheim-féle mosóintézet utóda Antich Lajos-utca 2. szám.

MOLL-FÉLE
SEIDLITZ-PORA MOLL A-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása legmakacsabb gyomor-
bajok, testi bántalmak, gyomorgörcs és gyomorhev. rögzött székrekedés,
máj bántalmak, vértululás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen
a jeles háziszer, mely évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett. — Ara egy
lepecsételt eredeti doboznak 2 korona. — Hamisítások törvényileg fenyítettnek.MOLL-FÉLE
SÓS-BORSZESZMoll-féle sóborszesz ne-
vezetesen mint fájdalomcsillapító bedörzsölési szer, köszvény,
csusz és a meghülés egyéb következményeinél legismertesebb nép-
szer. — Egy önozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

MOLL-féle gyermekszappan.

Legfinomabb, egészen új rendszer szerint előállított gyermek és hölgyzappan gyer-
mekek és felnöttek okszerű bőrápolása. Egy darab ára 40 fill. 5 darab kor. 1-80 fill.
Minden darab gyermekszappan a MOLL-védjeggyel van ellátva. — Főszétküldés:

MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által.

Récs, I., Tuchlauben 9. sz.

3971

Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesítettek.
A raktárakban tessék határozotlan MOLL A. aláírásával és védjeggyel ellátott ké-
szítményeket kérni. Aradon kapható: FÖLDES KELEMEN és HAJÓS ARPAD
gyógyszertáraiban.Az 1902. évi verscezi Ipar és gazdasági kiállításon és az 1901. évi
máki Ipar és gazdasági kiállításon a nagy díszoklevéllel kitüntetve.

WEGENSTEIN C. L. és FIA

ELSŐ DÉLMAGYARORSZÁGI

ORGONA-ÉPÍTŐ MINTÉZET (villamos üzemre berend.)
TEMESVÁROTT.Szállít kitűnő, leg-
ujabb rendszer szerint
készítettpneumatikus
orgonákat.bármily nagyság-
ban a legolcsóbb
árak mellett.Javítások, átalakítá-
sok és hangolások át-
vétetnek, olcsón és ki-
tűnő szakértelemmel esz-
közlötnek.Bővebbi felvilágosítá-
ással és költségvetéssel
szívesen szolgálunk.Az 1896. évi kiállításon
a nagy millenniumi érem-
mel kitüntetve.

Azonnali belépésre

keresek

tanulóknak

fakereskedésembe egy
jó családból va ó 15—16
éves szorgalmas, isko-
lázott, jó magaviseletű
fiut. Ajánlatok

Hacker Sándor

fakersskedőhöz, Csermő, intézendők.

Kiadóhivatalunkban nagyobb
mennységű

filc (nemez)

ipari célokra jutányos áron eladó.

175 darab

pontos járatu ezüst

zsebórát

minden elfogadható árban
elárusít

Schwimmer-cég

Arad, 802

Szabadság-tér 5-6. szám alatt.

Pölzl kávéház
mellett

Értesítés?

Van szerencsém a n. é. hölgy-
közönség szives figyelmét felhívni
arra, hogy

Weitzer János-utca 10. szám alatt

Dr. Robitsch-ház

egy a mai kor igényeinek megfelelő

salont

nyitottam, ahol a legelegánsabb
izlést kielégítő angol és francia
divat szerinti **soilletteket** a leg-
jutányosabb árak mellett készítek,
melyre tapasztalatainkat úgy én,
mint nőm, nagy fővárosokban sze-
reztük meg.Egyben arról is értesítjük a t.
hölgyközönséget, hogy a legmo-
dernebb szabászat tanítását a leg-
rövidebb idő alatt betanítjuk.

Nagybecsü pártfogást kér

Weisz Samu,

angol és francia női szabó.

Fizető és tanuló leányok felvételnek.

Hajdu tea
mell- és tüdőbetegeknek
számtalan esetben kipró-
bált szer.

Legjobb sikerrel használható köhögés, hurut, rekedtség, számarhu-
rut, elnyálkásodás, min-
den mellbaj, a légső,
a tüdő, a gége hurutos
megbetegedései, légzé-
si nehézségek, szikk-
mellúség, asthma stb.
ellen.

Ar. 50 fillér. Kapható Aradon,
Földes Kelemen
gyógyszerésznél. 288